

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 22 JANUARI 1922.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

RIKSDAGSKVINNORNAS ENTRÉ

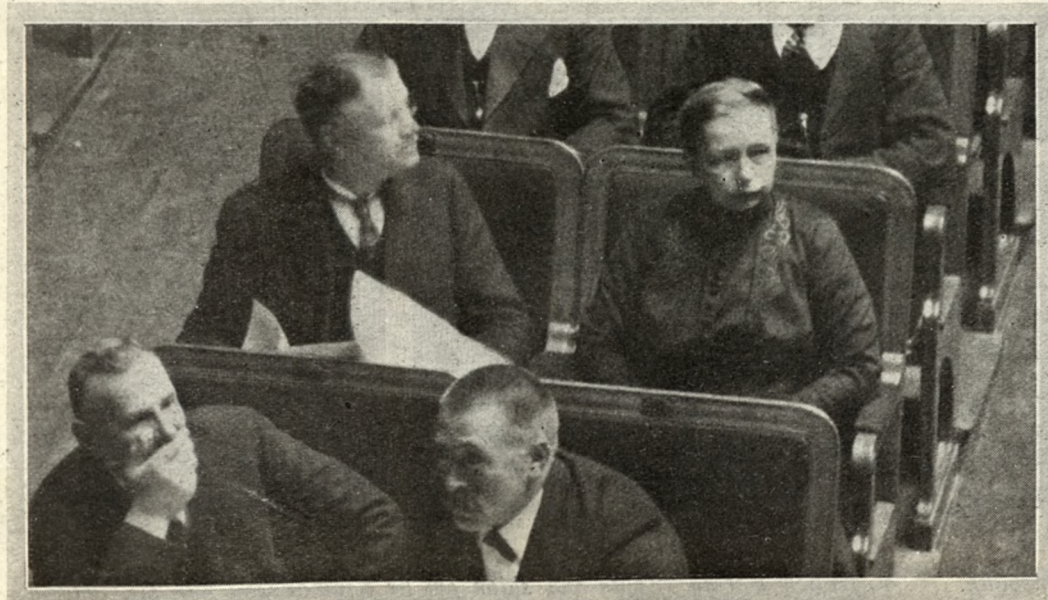
Nelly Thüring.

Kerstin Hesselgren.

Elisabeth Tamm.

Bertha Wellin.

Agda Östlund.

Upptill: Riksdagskvinnorna på väg till kamrarnas första sammanträden. Nertill t. v.: Fröken Elisabeth Tamm i riksdagen, vid sidan om hr Laurén. T. h. första kammarens enda kvinna, fröken Kerstin Hesselgren, i samspråk med sin bänkkamrat, hr Andersson i Gädda.

"TRIPPELS" NYÅRSVAKA

AV ELISABETH HÖGSTRÖMLÖFBERG.

»JAG LÄSTE NÅGONSTANS HÄROM-
dagen», sade Greta, medan hon med en
hårnål förberedde skalningen av sin apel-
sin, »att Filomele hade en syster som hette
Prokne och som förvandlades till en svala.»
Gud, om nån kunde lära mig det knepet,
då kunde jag gratis ha mitt uppehälle i fru
Anderssons köksfönster, och så sluppe
gästerna få dem — flugorna vill säga —
stuvade. Så som hittills går det i alla hän-
delser inte nu efter nya avdraget, såvida
man envisas att ha dygd och familjesmyc-
ken kvar. Ja, vad säger ni flickor, är
det inte vi, som är det sanna proletariet?
Mirjam, skjut genast spjället på halvt, och
var se'n tysta bråkdelen av en sekund, för
nu var det bestämt Gerties steg i nedersta
trappan.»

»Varsel eller inbillning, Gertie brukar
vara den, som passar tiden», sade Hildur,
och reste sig från den giktbrutna piano-
bänken. Det var en storväxt och fyllig
svensk-finska, i boj och ullgarn, så hon
liknade en väldig, nystoppad braskudde.
»Nej hon kommer tydligen inte, och nu
tycker jag att Mirjam håller i glöggen,
eftersom det är från hennes sysslings mot-
bok den leder sitt ursprung, och så skåla
vi litet pö om pö för det nya året, ty just
när hon slår tolv, då blir man bara hög-
tidlig och fänig — —.»

I detsamma ringde det litet försynt och
försiktigt på dörrklockan, och Mirjam var
med ett kattsprång där och öppnade, var-
vid tre par förvånade ögon skådade en
liten sömnig gossexpress lastad med en
blomkruka och en tårtask. Adressens tyd-
lighet avskar dock alla tvivel, och trion
blev nära på ett då Greta lossade snörena.
Ur silkespapperet en jättocyklamen, full av
blommor och knapp och i asken en ofant-
lig tårta från Bergs, och se där, i kanten
ett kort —, Gerties kort varpå stod skrivet
med blyerts: Förhindrad. Tack för invi-
teringen och Gott Nytt År!

Mirjam vände sig mot skrivbordet, grep
papperskniven och rände den i tårtan.

»Det är Napoleons med mandelmassa»,
sade hon — hur ända in i innersta Domn-
arvet hänger detta ihop?»

»Jag har det, jag har det!» skrek Greta
och kastade blompapperet upp i luften,

obligation naturligtvis! Det finns väl inte
en flicka på-byrån, som inte har åtminstone
andelar eller avbetalningsdito. Nu har lyc-
kans gudinna sparkat in galoscherna i Ger-
ties familjetambur, Gertie, som minst av
oss alla behöver några pengar. Helinac-
korderad som en skolflicka bor hon, det
vill säga två tre mål lagad mat och para-
disets okunnighet om hur en gasräkning
ser ut. — Tvättar håret gör hon själv,
och så köper hon var avlöningsdag en
bok i stället för att som en vanlig män-
niska gå på bio åtminstone två gånger i
veckan. Nej, tacka vet jag, om det varit
någon av oss här! Inom mindre än ett
halvår skulle Mirjam ha distanserat både
Fokina och Anna Pavlova med sin slöj-
dans, Hildur skulle utan vidare gå åstad
och fria till sin av framtidens hopplöshet
förseglade målare, och jag, jag skulle slän-
ga manicurskrinet i soptunnan och fara till
vischan och sätta upp hönseri, såvida inte
— någonting helt annat — då vore inom
möjligheternas sfär — — — den hög-
ljudda Greta blev med ens helt drömmän-
de, men ryckte strax upp sig — »och så
är det Gertie i stället, — nej, det är upp-
rörande, och vår Herre måtte ha bra litet
att säga till om nu för tiden!»

»Jag tycker, du är litet orättvis», invän-
de Mirjam stillsamt — »ingen av oss är
då hälften så snäll som Gertie i alla fall.
Vem mer än hon har väl tålmod att höra
på lilla Svalanders äckliga lovsånger över
sin provisor, som i verkligheten talar i nä-
san och är passgångare, och vem var det,
som gick och skötte Pally Karlsson, den
cyniska nuckan, som aktuarierna kalla för
Pottkäsen, när hon låg ensam på sitt rum
i spanskan, om inte Gertie? Men Hildur,
vad du är blek, du ämnar väl inte svimma,
— min 4711 är slut för längesen?»

»Visst inte», svarade Greta, »det kom-
mer sig av, att hon är bjuden till sin mor-
bror akademiprofessorn på middag i över-
morgon, och tror att hon skall få skalden
Söderling till bordet. Därför har hon suttit
uppe till 2 de sista dagarna och dragit
igenom hans verk och lärt in passande
citerat. Men tillbaka till Gertie, vad me-
nar ni om hennes konsekventa likgiltig-
het för den gudomlige — för byråchefen?

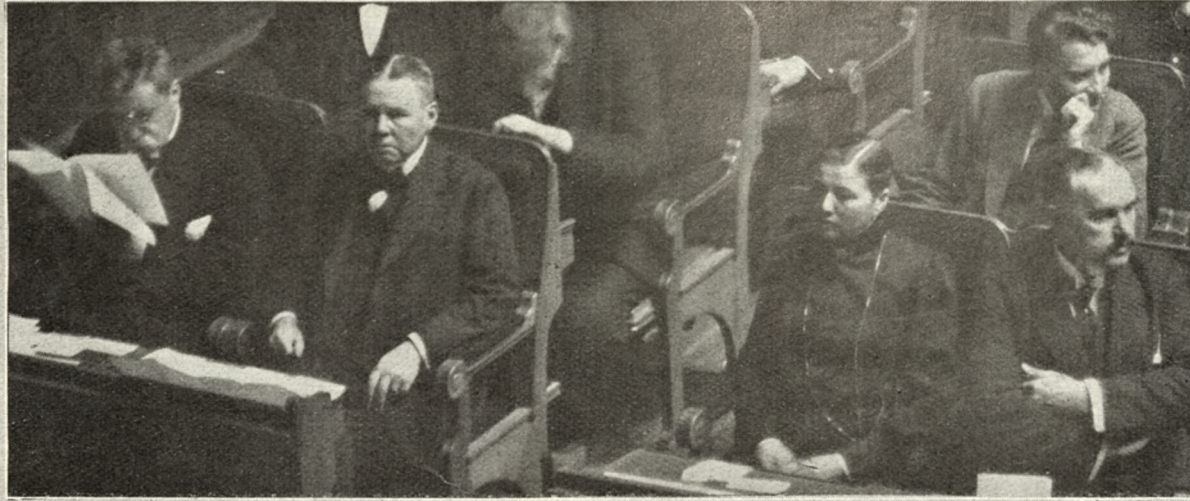
Aldrig har någon hört henne yttra en sta-
velse varken om hans röst eller hans nac-
ke eller den där hårvågen i pannan, ni
vet! Är nu inte detta ett utslag antingen
av självhelig viktighet eller också av kvin-
nlig abnormitet. Det går då också veckor,
som han aldrig talar till henne, så den
sårade fåfångan kan gott tänkas ha sitt
ord med. At mig formerade han en blyerts-
penna igår, och frågade, om jag varit hem-
ma och julat. Ja, skål på er nu, flickor
— för »Trippels» i dunkel höljda fram-
tid!»

— Midnattsslagen förklingade, glöggen och
apelsinerna voro slut och Gerties tårta av-
smakad, Morfeus blev herre på valplat-
sen. Nästa morgon tittade det nya årets
gulröda sol alltmera närgånget bakom Hil-
durs nattrock, vilken utgjorde »Trippels»
rullgardin, innan någon därinne rörde en
fena. Till sist blev det dock revelj, ty Mir-
jam hade handklaveret inom räckhåll un-
der sängen, därpå lottdragning om vem,
som skulle koka kaffe och lotten föll på
Greta. Till de övrigas synnerliga belåten-
het, ty Greta var husligast och ägde dess-
utom en vacker brickduk i engelskt bro-
deri, som aldrig lånades ut, men vid hög-
tidligare tillfällen avsevärt höjde kaffebric-
kans utseende.

Men i dag måtte det ha varit någonting i
olag därute, eftersom hon aldrig hördes av.
Hildur gruffade och Mirjam tog tiden och
när en kvart var gången svepte hon filten
om sig, och tittade ut i köksdörren. Myc-
ket riktigt, gasen var inte ens tänd, och
där satt Greta på diskbänken med morgon-
tidningen framför sig.

»Men flicka, vad menar du egentligen?
Sitter du och drar igenom hela obligations-
listan när du så väl vet, att vi inte fingo
en vitten, och Gerties nummer har du inte
en aning om!»

»Gerties vinst står på första bladet», sva-
rade Greta dovt och betydelsefullt — »här,
förstår du — pek fingret föll ned i de för-
lovades spalt — »ja, aldrig tar jag en tugga
mer av hennes jultårta? — stå inte och
se dum ut! —, begriper du inte, att det
är Gertie och han, — byråchefen!»

De två kvinnorna på andra kammarens Stockholmsbank. T. v. fröken Bertha Wellin vid sidan om hr Kinnansson och med närmaste utsikt till hrr Lindman och Branting. T. h. fru Agda Östlund.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 16 46. Allm. 98 03. Riks 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 86 60. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19: 50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4: 25	Kvartal " 5: 25
Månad " 1: 50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
öre å textside. Beständ	45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å	textside, 20 % förh.
o. Platssökande 25 öre.	för särsk. begärd plats.

EN SYL I VÄDRET

NÄR DEN TID BEGYNTE SOM i Finland kallades för »Ofärdsåren», det ryska förtryckets första period eller den bobrikoffska regimen, hur man vill kalla detta fruktansvärda avsnitt i vår historia, uppkom alldeles spontant en företeelse inom vårt samhälle, som vi ditintills knappast, åtminstone inte i större skala, behövt vara vittne till. Som en smutsig flod utbredde sig det fega och lömska namn- och adresslösa skymfandet, riktande sig till alla dem, som voro eller misstänktes för att vara i maskopi med förtryckarna. Men det var egentligen bara en kort tid, som man överflyglade varandra med anonyma brev. Rätt som det var blev det slut med hela det anonyma skriveriet.

Vill man söka orsaken till både att denna företeelse uppstod och att den ej kunde hålla i sig, så tror jag att man kan finna den däri, att med åren som gingo människornas försynthet blev mindre och deras mod större. Från att ha riktat lömska bakhugg gick man över att möta varandra ansikte mot ansikte. Jag avser nu inte alls krigsåren — utan endast den tid, då striderna fördes i de stilla hemmens, i vänskapens och frändskapens trånga kretsar.

De flesta av våra fel ha en motsvarande förtjänst till följd eller stamma ur en sådan — den energiska är envis, den djärva hänsynslös, den mycket gode slapp och den alltförlåtande även ofta allt syndande. Fegheten och försyntheten äro två egenskaper som ligga varandra utomordentligt nära. Och liksom det var hos oss under de lugna och idylliska tiderna innan Rysslands förtryckskamp mot oss och vår frihetskamp mot Ryssland begynt, så är det också mestadels, där lugna och normala förhållanden råda. Där har man nämligen ännu råd att ställa försyntheten högst av allt, ja, så högt, att den ofta nog kan identifieras med feghet.

Det är kanske på denna grund som Sverige förblivit de anonyma brevens förlovade land. Man vill säga sin åsikt, klandra ett förhållande eller en person, uttala sin beundran, sticka en kniv i hjärtat på någon. Men man är så väluppfosttrad att man, inte bara inte vågar, men inte heller vill och tycker sig kunna göra det med någon pondus eller pretention. Man vill inte komma fram med sitt eget jag. Man vill framför allt inte höra sin egen röst. I Sverige är det, skulle jag vilja tro, den värsta förmyndelsen att höja rösten.

Jag var en gång på en middag, där det fanns en hel del läkare närvarande, och dessa enades om, att det var alldeles i sin ordning, att sjuksköterskor inom sjukhusväggarna nego för sina läkare. Men i sällskapet fanns även en fru, som i sin ungdom sysslats med »kallet». Hon opponerade sig, blev ivrig. Där hon klängde som en liljeranka kring sin mäktiga och förmögna mans arm, var det något som rördes inom henne: rätts- och stolthetskänslan, solidariteten med det forna skrälet. Hon blev röd i ansiktet och sade öppet ut sin motsatta mening. Hon höjde till och med ett ögonblick sin litet osäkra och

ANONYMA BREV

svävande röst. Nåja, det var så obetydligt, att jag som var van vid att man till försvar för principer, saker och personer inte fann det oanständigt att kasta vilket tillhandsvarande tungt föremål som helst i huvudet på varandra, inte ens märkte det. Men hennes man bad om ursäkt på hennes vägnar, samtalen måste tvärt avbrytas, och Britas opassande uppträdande var sedan länge på tapeten.

Det där kunde nu förresten vara hänt, eftersom det ju alltid är tråkigt att röra upp folk, under den tysta andaktsstund, som följer på en lagom kryddad middag. Men det finns många andra tillfällen, då man står som ett verkligt frågetecken inför den långt gångna svenska försyntheten. Har ni någonsin hört en svensk man — ja, jag säger man, ty kvinnorna äro tillsvidare ändå litet mera spontana — taga i försvar en god vän eller kamrat, som blir angripen? Inte jag. Det blir bara så tyst och man tittar frågande på varandra. Ja, kanske finns det en och annan, som ser en smula illa berörd ut. Men han öppnar inte sin mun till försvar för den angripna. Han döljer sin misstämning under ett obestämt leende, om vilket ingen kan avgöra huruvida det betyder att han tycker lika eller att han tycker olika. Och med det leendet har han fredat sitt samvete.

Det är, tror jag, ur samma försynthets-källa, som de anonyma breven stamma. En var tidningsskrivare, och främst kåsörerna, skörda säkert sina bästa och bittraste lagrar från det hållet. En tillhandsvarande ymnig årsskörd utgör belägget.

Första gången jag fick mottaga ett brev, som började med »Djävla böna», gick jag hän till en kollega i facket och förfrågade mig om vad därvid vore att göra. Han svarade lakoniskt, att eftersom jag strax av ordalydelsen borde kunnat konstatera, att brevet ej var till mig, jag inte borde läsa det. Men jag följde — kanske på grund av nyfikenhet, kanske av något slags forskarintresse, inte hans råd — och nu ligga alla de anonyma och icke anonyma skrivelserna ordentligt samlade i en rymlig skrivbordslåda.

AV ALMA SÖDERHJELM

Och det är inte utan att jag ej vore lite grand intresserad att veta från vilka håll i det bildade Sverige, de nått mig alla dessa sköna epitet av »böna» och »fjälla» och »tuttenutta». Bättre förstår jag då den älskvärda man eller kvinna, som tagit steget ut och rätt och slätt kallar mig för »Finnhona». Det är åtminstone inte tvivelaktigt, och kunde ej lända till missförstånd ens vid eventuell rättgång. I bredd med dessa epitet klinga underskrifterna idel idealism och dygdighet, »en hederlig kvinna i landsorten», »mödrar i Uppsala», »en, som tror på renheten i flicksjälarna», »en nykter kvinna i Kristianstad», etc.

Jag tillåter mig att dröja vid ett par av breven. Det ena är skrivet av en anonym dam, som säger sig ungås företrädesvis i professorsfamiljer. Hon ber om ursäkt att hon »inte förrän på söndagskvällen» haft tid att ta mig i »upptuktelse» för min »minst sagt skamliga artikel». Men i stället gör brevet intryck av samlad energi. Hon bär fram till mig en hjärtefrom önskan, om att jag fått vara med — återigen i en professorsfamilj, för att höra »alla de ringaktande ord, som föllo, inte bara från våra läppar utan även från de närvarande herrarnas». Arma svaga kön!!! Då skulle, så menar hon, jag fått erfara vad kultiverade människor sade om min »kultur». Det värsta de hade sagt var emellertid, att »det var en god sak att veta, att ej en svensk kvinna skriver såhär» och att alla därtill hade enats om att fälla domen över en tidning, »som borde skämmas för att använda sån ovederhäftig smörja till spaltfyllnad, som man mestadels funnit under den kanske urskuldande rubriken »det främmande ögat». Det var skada, att den där frun emellertid inte satte ut sitt namn! — Vore intressant att få tillträde till professorsfamiljer, där så öppet språk föres.

Det andra brevet är fyllt av tacksamhet och högaktning, skrivet i anledning av en passage om abnorma och olyckliga människor. Det är undertecknat av en »fågel-fri, som måste vara anonym», och innehåller delvis intimt personliga uttalanden, dels en diskussion rörande lagar och undantagsförhållanden. Jag råar inte för att jag smått skämdes när jag läste brevet. Inte för innehållet — men — —

Ty att en dygdig fru från Malmö, en kultiverad från Uppsala eller en nykter från Umeå begagnar sig av anonymitetens försynthet och inte sätter ut sitt namn, det kränker väl oss föga — vi veta ändå på pricken hur alla dessa se ut, och fungera. Men att en som det tyckes medelålders, intelligent, skrivkunnig och allvarlig man vill diskutera med bindel för ögonen ömtåliga spörsmål — se det går över en vanlig människas horisont.

I hopen av brev finnes en hel mängd undertecknade med både för- och tillnamn. Några innehålla ett enkelt och naturligt tack — andra ett uppslag, ännu andra förebrående ord, ja, t. o. m. hetsiga utfall. Namnen återfinnas kanske varken i adelskalendern eller telefonkatalogen — det har jag inte haft tid att konstatera. Men det

LOTTSEDELN. AV JOSEF OLIV

HAN SUCKADE SÅ TUNGT, DRÄN-
gen i Bränne, då han slutligen ställde in
sina hästar-efter dagens körslor. Han selade
av och hängde upp selarna vid stalldör-
ren. Så gick han upp på hörännat, rev
ner hö i fodergången, skar till ett par mått
hackelse och blandade i åt hästarna. Ja,
nu var det färdigt! Men ändå stod han
kvar där i spiltan. Och rätt som han stod
där, lutade han sitt huvud mot Svartens
glänsande hals och brast i häftig, förtviv-
lad gråt. Svarten vände sina kloka ögon
mot sin skötare och sökte hans hand med
mulen. Och när drängen snyftat en stund
blev han lugnare. Ängslig, att tårarna läm-
nat spår, sköljde han dock sitt ansikte ett
tag i vattenhon vid brunnen, innan han
gick in till de andra i stugan. — Kvällsvar-
den var framsatt, och det andra husfolket
satt just till bords... »Ska du inte äta
med, du Nils?» sporde husbonden, när inte
drängen gjorde min av att närma sig bor-
det. — »Nej, jag går väl hän och lägger
mig nu då», svarade han och gick så ut
till lillstugan. De andra sågo storögda ef-
ter honom. Han var bliven så underlig
på sista tiden, han Nils. Kan någon be-
gripa, vad som var åt honom! — Inte
sade han ett skapandes grand så lång da-
gen var, påstod Johan, hemmasonen där i
gården och jämnårig med Nils. Men frisk
var han väl ändå, så som han arbetade och
stod i. Så vore det inte för annat, hade
de då aldrig haft likare dräng där i gården.
— Men så gick han så här och hängde
huvudet... — Någon flickhistoria, menade
bonden sig tro, sånt där känner man till
och »artonårs-knarren» ska dock ha sin tid.
Johans syster blev blossande röd och fick
hastigt något att beställa borta vid spi-
seln; märkvärdigt, vad hon hade lätt för
att rodna, den flickan. — Men moran i huset
lutade mer åt den åsikten, att de där »Pingst-
vännerna», den nyaste religiösa sekten där
i trakten, var skuld till eländet. Och vad
hade också drängen på deras möten att
göra... Men nu slog bonden ihop sina
händer, måltiden var slut, var och en gick
till sitt. Johan var ute i lillstugan ett slag

gör detsamma. Bara det att finna namn
ritat med vart eller ovan hand, gör ett
varmt och gott intryck. Det visar inte bara
spontanitet utan även mod. Mod att vara
sig själv, att våga stå för sina åsikter och
sin uppfattning, att våga berömma och
klandra fritt. Men huru långt från svenskt
lynne en sådan öppenhet är, det bevisas
av sättet att skriva: så gott som alla de
signerade breven börja med en ursäkt —
i motsats till de anonyma.

Det är förnämt att vara försynt. Men
där försyntheten är ingenting annat än
maskerad feighet, föredrar åtminstone un-
dertecknad en ärlig hänsynslöshet. Och an-
ser den person mer moralisk som slänger
ett tillhandsvarande föremål i huvudet på
vilken som helst som förklenar hans bästa
vän, än den som sitter tyst och brydd och
ler ett leende om vilket man ej vet, huru-
vida det är till- eller avstyrkande. Och hyl-
lar hellre en, som skriver ett hetsigt brev
som är signerat, än den andra som uttalar
sin beundran och högaktning men ej vågar
säga sitt namn till den person inför vilken
han gör en livsbekännelse.

och snyggade till sig, han sökte få Nils
med sig på ett dansgille, som de svängt
till med bort i socknen den här lördags-
kvällen. Till slut gick han ensam... Och
snart var allt lugnt och tyst, gården sov
bakom blommande syrener och vindstilla
hängbjörkar. Men i kvav drängkammare
låg en storväxt pojke orörlig och stirrade
med vidöppna, förskrämda ögon genom
dunklet...

Ja, han hade varit underlig på sista ti-
den, han Nils! Det hade egentligen bör-
jat redan i vintras det där. Och där han
nu låg, malde hans tankar för väl hundrade
gången igenom alltihop: — Det hade en
gång hänt sig så, då han och Johan var
inåt Jönköping, att de köpt sig en lottse-
del ihop. Det var väl mer på skoj. Se
det var så lustigt nummer: 1648 — nästan
som ett gammalt årtal, tyckte Johan. Det
var nog ett lyckonummer! Och så blev det
beslutat, att Nils skulle förvara lottsedeln.
Några månadergingo, och hela historien
blev hart när bortglömd. Men så en dag
blev det bestämt, att Nils skulle inåt stan
och hämta en järnspisel, bonden köpt, och
just då han skulle till att fara sade Johan
åt honom: »Får du tag på en dragnings-
lista, kan du ju för ro skull se efter om vi
vunnit på lotten, du vet.» — Jo, nog skulle
han det alltid. Och så for han. — Järn-
spiseln var nu i vagnen, alla skickebuden
uträttade, han hade redan förspant och
skulle just till att fara ur stan. Men då
kom han ihåg dragningslistan och kvistade
in i bokhandeln. Han vart sjudande het
om örönen: där stod just deras nummer,
överst — för högsta vinsten! Inte hade
han lotten med sig förstås, men han min-
des ju numret så tydligt ändå. Det där
årtalet, Johan sagt. Och när han nu for
hem, visste han knappt hur han hade vä-
derstrecken, så yr i huvudet var han av allt
det här. Men bäst han satt där på lasset,
fick han leda tankar: det var ju han
själv, som kommit upp med det här, och
själv hade han ju hand om lottsedel och
dragningslista. Skulle han nu ändå behöva
ge halva vinsten åt hemmasonen i Bränne,
som var rik nog förut? Nils själv hade fått
börja som drängpojke, innan han ens läst
sig fram, och skulle väl få bli dräng eller
torpare hela sitt liv — om inte! — Ja, var
det inte så en kunde hissna, det här med
vinsten... — Han kom att ge akt på väd-
ret. Det såg ut att bli snö antligen, och det
var då för väl. Den här barvintern gjorde
illa åt rågen, och inte blev det någon fart
med skogskörslorna heller... Rågen? In-
ta hade han några åkrar att akta på, ingen
utsikt att få ens, om han än trälade ut sig
aldrig så! Men nu! Kunde det verkligen
vara sant? — För väl tjugonde gången
fick han upp dragningslistan ur fickan. Ja,
det var nog sant alltid... Men så kom den
svarta tanken åter: det blir ju bara hälften!
Och rätt som det var, hoppade han av lasset,
knycklade samman dragningslistan och
gömde den i ett stenrös vid vägen. Var-
för visste han knappt. Det kom alldeles
oöverlagt. Han kände sig röd i ansiktet,
när han åter satt på lasset, men ingen hade
ju sett honom, ingen mer än Svarten. För-
rästen kunde han ju säga, att han glömt
att köpa någon dragningslista. Han gav
Svarten ett par orättvisa piskrapp och för-
sökte tänka på annat... På kvällen, just

när de skulle till att lägga sig, kom Johan
att fråga: »Nå, hade vi vunnit nånting?»
— Inte ett ögonblick hade Nils på fullt
allvar tänkt fördölja vinsten, tyckte han,
men det underliga var, att hans tunga nu
löpte iväg som av sig själv: »Nej, det
slog allt slint för oss det! — Inte ens num-
ret, vårt, stod där», lade han till med ett
osäkert försök till skämt. — »Kunde väl
tro det», mumlade Johan sömnigt och sov
på ögonblicket... Men Nils låg länge va-
ken, vred och vände sig: hur kunde du
vara så nedrig, tjuv, tjuv, dunkade hans
blod. Så försökte han intala sig själv, att
det blott var ett skämt det här. I morgon
skulle han säkert komma till att tala med
Johan, och allt skulle nog bli bra igen. Men
det ville inte gå bra att somna... På sön-
dageftermiddagen hade han gått och slit-
tits med sin hemlighet. Nu fick han för sig
i ensamheten, att han skulle ta fram sin
lottsedel. Han gick fram till dragkistan,
där han visst lagt den. Men det var då
för besynnerligt. Han var ej människa till
att hitta den. Varken där eller i någon
annan gömma. Han hetsade upp sig mer
och mer. Han vände ut och in på allt, som
fanns i kammaren. Han bannade och ra-
sade. Och som han nu ställt till för sig,
måste han då tvunget tiga. Ingen skulle
ändå tro, att lotten kommit bort. Förresten
var det bara ett rättvist straff det här,
för att han velat behålla hela vinsten för
sig själv... — Ja, sen dess hade han al-
drig haft ett ögonblicks ro. En vacker
dag kunde ju Johan komma på den idén,
att själv skaffa sig en dragningslista! —
Han tordes knappt sova om nätterna, Nils
Brännedräng, han drömde så hemskt och
då var han rädd att prata i sömnen. Till
slut tornade sig hans börda så högt, att
han började svikta under den. Om han
bara vågat tala med någon om det här,
men hans tunga var som fastlåst. Fram
på våren hade han närmat sig »Pingstvän-
nerna», han sprang ett par veckor på alla
deras möten, men det gjorde blott hans
börda ännu tyngre. Han skulle ändå aldrig
få frid. För honom var Gud blott en obe-
veklig hämnare... Nu i söndags hade han
varit hemåt ett slag. Hans mor levde en-
sam i en backstuga, drog sig fram så gott
hon kunde med sin spinnrock. Det kär-
aste hon hade var Nils-pojken, kärleks-
panten. »Varför går du så sällan hem nu
för tiden?» sporde då hans mor. »Du ser
inte kry ut», hade hon sagt med en orolig
blick upp mot honom. — Han var nog
frisk alltid, menade han. Men strax han
skulle gå, kom det ur honom: »Det är så
ledsamt allting, I mor!» — Hon hade nog
försökt skämta honom glad: »Har du fått
slut av fästmon din?» tyckte hon, och tog
sin store, vackra pojke lekfullt under hakan.
Men han vände bort huvudet: nej, inte
det, inte det! —

Gården sov, men Nils låg vaken och
grubblade. Hans tankar hade motats in
i en återvändsgränd, men han kunde inte
vända och här tog vägen slut. Det var än-
ger och självförakt, hans ungdoms trån-
ande lyckohunger, det var nedärvt svärmod
och allt livets skrämmande ofattbara, som
samlade sig och drev hans sinne till för-
tvivlan denna månlysa vårnatt. Nej, han
kunde inte vända och här tog vägen slut.
Men i tankarnas virrvarr var det en fre-

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

UR EN HUNDRAÅRIG PATIENCEBOK

ALLMÄNNA REGLER.

- 1:o) Korten blandas alltid väl.
- 2:o) Vid omläggning upptagas korten högre i motsatt förhållande mot utläggningen; så att, om det först utlagda kortet är kvar, ny utläggning alltid med detsamma ånyo begynnes, därest omläggning icke uttryckligen är föreskriven.
- 3:o) I de Paciencer, som hava cacherade högar eller sådana, varav endast det översta är tillgängligt, böra sådana först användas.
- 4:o) Begynnelse-kort kallas: de kort varmed fyllningshögar börjas och fyllnings-kort de, varmed fyllningen fortsättes.
- 5:o) Handkort kallas de, som skola utläggas, och hållas cacherade i vänstra handen.
- 6:o) Transport kallas: då ett ordningskort flyttas från en hög till en annan.
- 7:o) Fyllning i stigande kallas: då på ett ess följer 2, 3, 4 o. s. v. eller med vart annat kort, 3, 5, 7 o. s. v.
- 8:o) Fyllning i fallande kallas: då på ett ess följer kung, dam, knekt, 10 o. s. v. eller med vart annat kort: dam, 10, 8, 6 o. s. v.

MED EN KORTLEK.

N:o 1. Ondsinta Fruen.

Handkorten utläggas med 8 i rader och 6 rader; de återstående 4 korten bliva öppna hjälpkort. Efter utläggningen borttagas upp- eller nedifrån, men ej på sidorna eller från inre rader alla parkort, av vad valör som helst, därvid hjälpkortet få biträda då behovet det påkallar. Även de inre radernas kort få medtagas, sedan de genom korts användande i yttre rader blivit tillgängliga. Om alla kort på sådant sätt blivit upphämtade anses paciencen lyckad.

N:o 2. Triangeln.

Först utläggas i en rad 6 kort, i en rad därunder 5, i en tredje rad 4, i en fjärde 3, i en femte 2, och i en sjätte ett kort, därefter uttagas överallt av dessa så väl essen, som flyttningskort å dem i stigande efter färg. De således borttagna kort ersättas från handkorten, sedan likväl 3 öppna hjälpkort först blivit avsedes lagda för att i nödfall begagnas. Sedan flyttningskort ej mera finnes, hoptagas alla oanvändbara kort och jämte handkorten blandas, samt åter utläggas till användande i förenämnda ordning vilket endast en gång ytterligare tillåtes och bör behövas, om paciencen skall vara fulländad.

N:o 3. Kvadraten.

Från handkorten utläggas 12 kort i en fyrkant, med 3 på var sida. De övriga handkorten utläggas i en särskild hög. Från dem alla uttagas alla essen till fyllningskort, att fyllas i stigande ordning efter färg. Varje bortgående kort ur kvadraten ersättes från utläggningshögen, och ingen omläggning tillåtes.

N:o 4. Kusinerna.

Femton kort utläggas i 3 rader med 5 i varje; från vilka hämtas båda de röda essen och båda de svarta kungarna till fyllning med vartannat ordningskort efter färg, i stigande å de förra och fallande å de senare, så att på essen följa 3, 5, 7 o. s. v.; på kungarna knekt, 9, 7 o. s. v. Efter utläggningen av de första femton korten och begagnandet av de

Patience är ett tidsfördriv, som brukar vara lika uppskattat av gamla och unga, höga och låga. De minsta småbarnen, som nyss börjat skolan, lära sig ofta additionens konst i Maskeraden eller någon annan enkel barnpatience, Napoleon och Zorn lade patience, och våra dagars minstrar och torpargummor fördjupa sig gärna i en Seseman eller Envisa finskan. Vi tro därför att det skall intressera många av Iduns läsare att ta del av en mer än hundraårig handskreven patiencebok, som här avtryckes och som kan ge tidsfördriv under åtskilliga kvällar efter en ansträngande arbetsdag.

användbara, transporterar de övriga tillhoppa, så mycket ske kan, även med vartannat ordningskort, de röda färgerna i fallande och de svarta i stigande. Varefter nya 15 kort utläggas från handkorten och fyllandet ortstas. Härmed fortfares till dess de röda kungarna och de svarta essen sluta fyllningshögar, utan omläggning, uti lyckad patience.

N:o 5. Bouquetten.

De 4 essen uttagas först och läggas bredvid varandra i fyrkant, därefter utläggas alla handkorten 3 och 3 i sänder tillhoppa, varav endast det översta efter hand begagnas antingen till fyllningskort å essen i stigande efter färg eller till transport å en annan 3-korthög i fallande, för att åtkomma ett under liggande. Enär flera fyllningskort ej mera äro att tillgå, hopsamlas alla återstående 3-kortshögar, blandas och utläggas som förut, och fyllningen fortsättes med transport av hindersamma krot; varefter ytterligare en omläggning får ske, då alla kungarna böra sluta ess-högar.

N:o 6. Fästman och Fästmö.

Först utläggas med 3 kort i högen parvis 2 cacherade högar, kallade fästmannen och fästmön, 2 därunder kallade: fästmannens far och mor, åter 2 därunder kallade fästmöns far och mor; samt vidare en hög vid sidan av dessa underst till vänster föreställande: ödet, en mitt under: olyckan och sist till höger: lyckan. Därefter utdelas de övriga handkorten styckevis åt dessa cacherade höger och endast sista kortet å varje hög vändes öppet. Sedermera borttagas av de öppna korten alla parkort och nya vändas i deras ställe. Då inga flera parkort finnas, omvändas 3:ne högar, men ej flera, och borttagningen fortsättes. Alla korten måste kunna upptagas, om det påtänkta partiet skall lyckas, i annat fall visa de återstående högar, var hindret möter.

N:o 7. Knarriga gubben.

3 kort utläggas radtals i 3:ne rader. Av dessa 9 kort borttagas 2 eller flera, som tillsammans innehålla 11 ögon. En kung, dam och knekt beräknas gemensamt till 11 ögon må då följas åt bort. De sålunda borttagna korten ersättes från handkorten. Ingen omläggning får äga rum.

N:o 8. Napoleons patience.

Korten utläggas i 2 högar och då 2 likartade kort, såsom 2 äss, 2 tvåor, o. s. v. förekomma på

de båda högar, bortkastas de. Utan omläggning upptagas de oanvända korten och utläggas ånyo på enahanda sätt, så länge parkort äro att få.

N:o 9. Buonaparte.

Första kortet utläggas och fylls beständigt i stigande eller fallande, eftersom tillfället erbjudes, utan avseende på färg. De kort, som icke äro användbara läggas i särskild hög, därifrån likväl fyllningskort får hämtas.

Ingen omläggning tillåtes.

N:o 10. Paciencetok.

Man giver sig 3 kort, det 4:de blir trumf och de övriga handkorten läggas i en hög vid trumf-kortet cacherade. Från de 3 korten utspelas ett kort och stickes med ett annat, varefter 2:ne nya kort upptagas från talongen; sticket bortlägges och man fortsätter att utspela, sticka och bortlägga. Kan talongen ej på sådant sätt jämt medtagas har man gjort sig själv till Tok.

MED TVÅ KORTLEKAR.

N:o 1. Dame-patience.

Handkorten utläggas styckvis i 4 högar efter färg och de först förekommande färgernas kungar och knektar utläggas till fyllningskort att fyllas å de förra i jämnt stigande eller med 1, 2 o. s. v. och å de senare i fallande med 10, 9 o. s. v.

Efter handkorten slutliga utläggning upphämtas de oanvända fyllningshögarne och omläggas åter i 4 högar, som då blir med färg efter färg och fyllningen fortsättes. Sedan det är gjort upphämtas slutligen de oanvända korten och utläggas cacherade i 8 högar, å vilka de översta korten vändas och fyllningen fortsättes och för varje kort som användes, får ett följande omvändas. När intet fyllningskort vidare är att erhålla, vändas alla högar till fortsättande av fyllningen och då även härvid saknas fyllningskort, få högar för 3:dje gången vändas. Transport får ske från kungs- till knekt-högarne och tvärtom.

Alla 8 damerna böra sluta paciencen.

N:o 2. La belle Alliance.

Uti en hög utläggas först alla handkort, och därifrån uttages icke allenast alla 4 färgernas kungar och äss, som läggas i särskilda rader, med mellanrum för en rad, utan ock alla fyllningskort å ässen i jämnt stigande ordning, utan avseende på färg; men alla således icke användbara kort, bliva kvarliggande till dess en dam kommer, som då stickes under dem, därefter denna hög förflyttas emellan äss och kung av samma färg, eller om sådan kung ej redan finnes uttagen, där den kommer att få plats. Från dessa dam-högar få jämväl flyttning hämtas till äss-högarne. Följer dam på dam lägges den senare damen ensam på sitt ställe. Sedan 8:de damen utgått, läggas alla kvarvarande handkort i en hög cacherade, därav endast översta kortet åt gången vändes, för att tjäna till fyllningskort. När dam är ledig, får såväl från dam-högarne, som utläggningshögen ett kort påläggas, ifall fyllningskort därigenom kan erhållas.

Paciencen bör slutas med alla kungar, damer och knektar.

(Forts.)

stelse, som kom åter och åter med pinande envishet. Och när Nils Brännedrång till slut steg upp, var det som om en annan styrt hans steg. Det blev som mjölk för hans ögon, där han famlade omkring. Allt var så tyst, så besynnerligt stilla i natt. Men så gnäggade Svarten oroligt och stampade i spiltan, det ljud hemskt i stillheten. Och han, som smög omkring uppe på hörnnet, stannade stel av skräck. Så smög han vidare och sysslade med något vid en bjälke. — Det hördes ett lätt knarrande, och just i månstrimman, som silade in genom gavelväggen utsågade solkors, sågs en slak gestalt sakta snurra runt fram och tillbaka. Och när ansiktet vette mot gaveln, lyste månstrimman över de bleka, förvridda dragen av Nils-pojken...

Men i en liten backstuga satt en för-

tvivlad mor. Hon grät och tårarna föll över en självspillings gamla kläder. Hon sprättade upp sömmarna och sökte ta vara på det bästa, men det blev väl mest lump alltsamman. Och då var det något, som prasslade mellan fodret och yttertyget i den trasiga västen. Den gamla fick ner fingrarna och lirkade fram ett hopviket, smutsigt papper. Hon höll upp det mot ljuset. Det såg ut som en sedel. Kunde kanske alltid användas till något... Och så står det en dag en sorgklädd och värkbruten gammal kvinna framför disken i byns handelsbod. Hon har en smutsig, sönderviken papperslapp i handen och undrar, om hon möjligen kan få köpa något för den. Men handelsmannen ler: — Nej, det går nog inte för sig, det är bara en lottsedel det där. Till på köpet för gammal,

tror jag. Men han kunde nog se efter åt mor Lina, om hon yunnit något på den. Han skulle bestämt ha en gammal dragningslista. — Nej, men... Ja, det här var då nära ögat det, som skräddar'n sa... Se här, mor Lina! Här står det 1648 på eran sedel, undervisade handlaren, och högsta vinsten har utfallit på nummer 1684. Bara en liten omkastning av ett par siffror. Men nu kan I gott kasta den här lappen i spiseln... — Och den gamla vandrar hemåt igen. Hon är böjd och grå. Det är så mycket i livet, som hon inte förstår, men det mesta böjer en djupare mot jorden. Ärligt har hon strävat i sina dagar och gjort var man rätt, men nu orkar hon inte kämpa längre mot fattigdomen. Hon har dragit nit på livet, har intet kvar att vinna...

Husmödrar

gör ett försök med

VANDENBERGHS

Extra Växt Margarin och Ni kommer alltid att använda detta.

JUBILEUMSDAGAR FÖR KVINNOGYMNASTIKEN

ELIN FALK — EN BANBRYTARE — FEMTIO ÅR.

GYMNASTIKINSPEKTRISEN FÖR Stockholms folkskolor fröken Elin Falk fyllde den 16 dennes femtio år och blev då föremål för varma och hjärtliga hyllningar från sina talrika arbetskamrater och vänner. Bl. a. fick hon mottaga en deputation, bestående av gymnaster och folkskollärare, som överräckte en vackert textad adress, komponerad av konstnärinnan Lydia Skottsberg. Adressen, som var utförd på vitt pergament, hade följande lydelse:

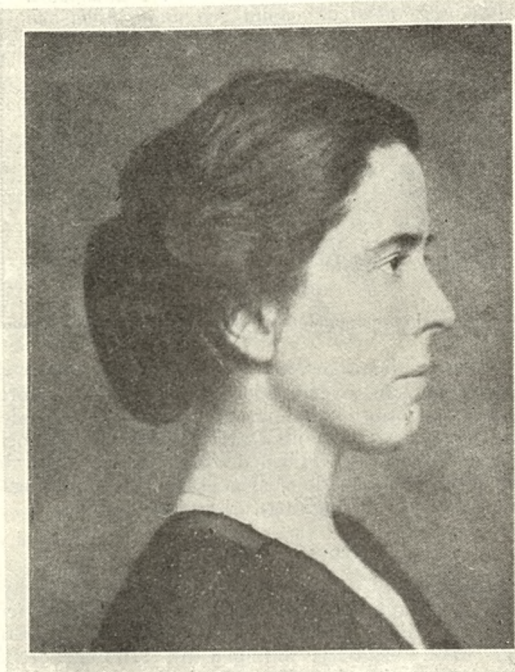
Elin Falk på 50-årsdagen.

Med varm beundran och uppriktig tacksamhet för Eder målmedvetna, aldrig sviktande trohet i arbetet, för det nya och livgivande vin, som Ni gjutit i gamla läglar, utan att dessa därför sprängts, och för ädel ståndaktighet i strid för höga ideal tillönska vi Eder i fortsättningen en lång och obruten arbetsdag, till fullföljande av Eder livsgärning: nyskapande av småbarnsgymnastiken samt den svenska flickgymnastikens renässans.

Svenska gymnaster och lärarinnor vid Stockholms folkskolor.

Samtidigt med adressen överlämnades en penningssumma, som insamlats av vänner och arbetskamrater och som överräcktes till jubilarer med den uttryckliga önskan, att den måtte användas till ett porträtt i olja av fröken Falk. Detta porträtt skall vara fröken Elin Falks personliga egendom under hennes livstid för att sedan anbringas i någon offentlig lokal i Stockholm, om möjligt Stadshuset.

Elin Falk, vars namn nu är känt över hela Sverige och säkert även i utlandet som banbrytaren i fråga om den Lingska gymnastikens sunda utveckling, är född i Naglum i Älvsborgs län. Hon blev t. f. gymnastikinspektris 1910 och satt som sakkunnig i folkundervisningskommissionen 1913. År 1916 erhöll fröken Falk av Iduns kvinnliga akademi Idun-priset för sin förtjänstfulla gärning: att ha utvecklat, reformerat, pånyttfött den Lingska gymnastiken till fromma för den svenska ungdomen. Fröken Falk har utgivit på trycket en hel del skrifter, som belysa hennes metod och

Elin Falk.

om vilka det på sin tid stod mycken strid. Ty liksom alla reformatorer blev fröken Falk vid sitt första framträdande missförstådd. Nu har striden dock till största delen tystnat kring hennes namn, hon har i rikt mått fått mottaga uppskattning från auktoritativt håll, och hon har glädjen se omkring sig en entusiastisk lärjungeskara. R.

När kvinnogymnastiken kom till Göteborg.

Den 21 januari i år kan Sköldmön, Göteborgs första kvinnliga förening för friskgymnastik fira sitt 40-årsjubileum. Det var nämligen på Oscar II:s födelsedag anno 1882, som de tre systrarna Hedlund, Elin, Mathilda och Mia, döttrar till Handelstidningens allbekante S. A. Hedlund, bildade en liten gymnastikförening i sin hemstad

Göteborg. Motståndet de rönte lär ha varit ganska stort både i början och fortsättningen. Stadens läkare avrådde unga damer från dylika »hälsovådliga» experiment, och moralens väktare hade inte mindre att invända mot nymodigheterna, då de funno en del rörelser oanständiga för kvinnokönet. Pappa Hedlund var emellertid ett nog starkt ryggestöd åt det unga företaget, som fick allt flera anhängare. Till och med Björnstjerne Björnson blev vid en genomresa intresserad av fenomenet och besökte tillsammans med S. A. Hedlund en övning, varunder unga Elin viget äntrade slaglinan till taket och jämte de övriga erhöll mycket gillande.

Föreningens första ordförande blev dåvarande fröken Mathilda Hedlund (gift Dahlhoff-Nielsen) och från 84 blev fröken Elin Hedlund dess skattmästare, vilken post hon nu beklätt i flera decennier.

Bland de första instruktiserna kunna nämnas fröken Janna Palmgren samt fröken Unonius och fröken Gerda Gödecke (gift Ekman), samtliga tre damer bland de första kvinnliga gymnastikdirektörerna i Göteborg.

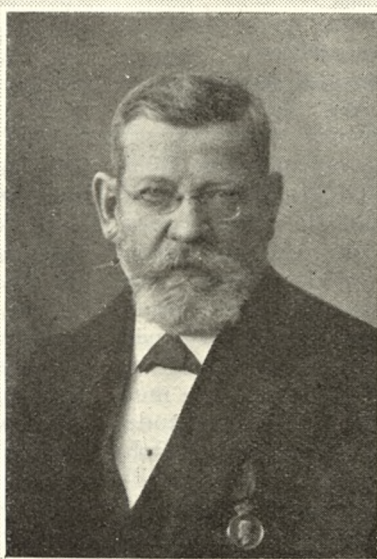
Innan »Sköldmön» bildades, var ingen annan form av gymnastik än sjukgymnastik tillåten för kvinnor i Göteborg, och endast sjukgymnastiska övningar förekommo alltså i skolorna där.

Sporadiskt hade dock Per Henrik Lings system slagit rot. Sålunda började hans dotter Hildur Ling 1845 undervisa i friskgymnastik i en enskild flickskola och 1885 infördes detta övningsämne i flickpensioner i Strängnäs och Karlstad. 1864 bildades som bekant en kvinnlig avdelning vid Gymnastiska Centralinstitutet, men man kan förstå, hur hårdarbetad jordmånen var i vårt konservativa land, då man nära tjuguar senare inte hade större förståelse för de första »Sköldmöernas» banbrytande arbete i det goda Göteborg. S. H.

ETT OVANLIGT AFFÄRSJUBILEUM

ETT GANSKA OVANLIGT jubileum har nyligen firats inom affärsfirman Percy Luck, i det att herr Wilhelm Chrisander och fru Thérèse Chrisander, tjänstgjort i firman, den förra i 37, den senare i 40 år. Då firmans numera avlidne chef, mr Percy Luck, år 1914 firade sin sjuttioåriga födelsedag, överlämnades till hr och fru Chrisander Patriotiska Sällskapets medalj i guld. För någon tid sedan erhöles firmans båda trojännare ännu en hedersgåva, bestående av en penningssumma och en silverskål med inskription, som överräcktes vid en middag i den nuvarande chefens, direktör C. H. Hallencreutz, hem i Djursholm.

Det kan i detta samband ha sitt intresse att erinra om firman Percy Luck & C:os utvecklingshistoria. För nära femtio år sedan kom mr Luck till Stockholm som representant för en trävaruaffär, blev gift

Wilhelm och Thérèse Chrisander.

med en svenska och stannade i Stockholm. Utledsen på det dyra och dåliga teet i huvudstaden, började han importera te från England, som såldes i hans lilla prydliga bod vid Malmstorgsgatan. Han var den förste, som började sälja torkad frukt, en här ökand produkt på sjuttioalet, likaså kunde han genom ökad import sänka priset på apelsiner, som på den tiden kostade 50 öre stycket. Färs frukt, som då tillhandahölls av tre små blomsterbutiker, är ju nu en kolossal artikel både hos Percy Luck och andra firmor. Firman, numera ledd av dir. C. Hallencreutz, mr Lucks svärson, har genomgått en rask utveckling, den har filialer i alla Stockholms stadsdelar och i flera landsortsstäder, den äger egen fabrik för tillverkning av konserver, marmelad, sylt, saft o. d. och personalen uppgår nu till cirka 200 personer.

Vid **Dålig Matlust, Blodbrist** och därav följande trötthet och nervositet använd järnmedicinen Idozan. Idozan är framställd efter läkarevetenskapens nyaste fordringar och med **5-dubbel järnhalt**, jämfört med andra dyl. prep. Ger genom sin höga järnhalt och utmärkta sammansättning överraskande resultat samt **blir billigast att använda**. Utmärkt välsmakande. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

KVINNOR OCH BIBLIOTEK I AMERIKA

ETT FÖRVÄRV I WASHINGTON AV FRÖKEN HILDA LINDSTEDT.

Bibliotekarien vid Tekniska Högskolans bibliotek, fröken Hilda Lindstedt.

INOM SVENSKT BIBLIOTEKSVÄSENDE ha åtskilliga kvinnor gjort mycket goda insatser. Ett så betydelsefullt fackbibliotek som Tekniska Högskolans i Stockholm (det har upp mot 45,000 band facklitteratur) förestås av en kvinna, bibliotekarien Hilda Lindstedt. Och på en studiefärd i Amerika i fjor för statsstipendium och Ingenjörsvetenskapsakademiens stipendium har fröken Lindstedt skaffat svenskt biblioteksväsende ett betydelsefullt förvärv.

De amerikanska biblioteken äro som bekant synnerligen välordnade. Vad folkbiblioteken beträffar, lägger man där an på att var och en skall få vad som intresserar honom eller henne att läsa — man gör inga försök att »mata» folk med det ena eller andra, men väl att väcka deras ambition till att själva leta sig rätt i böckernas värld. Och det är klart, att kvinnorna, som i Amerika till stor del tagit undervisningen om hand, ha gjort detsamma med biblioteken. De kanske flesta bibliotekarieposterna innehåsa av kvinnor, låt vara icke just

chefsposterna vid de största biblioteken. Fröken Lindstedt var under sin studiefärd också med på ett årsmöte, som det amerikanska biblioteksfolkets stora förening höll i Swampscott, Mass. Det var föreningens fyrtiotredje årsmöte, 1899 personer — i regel så älskvärda, rättframma människor — voro närvarande, och si! — alla samlades de under en kvinnlig ordförande. Denna ordförande var miss Alice S. Tyler, vars amerikanskt fryntliga drag ses å fotografiet här. Hon skötte sin ordförandepost utmärkt, berättar fröken Lindstedt. Nu skall man emellertid inte tro,

En amerikansk bibliotekskvinna, miss Alice S. Tyler, ordf. för 2000 biblioteksmän och kvinnor.

att amerikanskt biblioteksfolk av inrotad förkärlek samlas under kvinnlig ordförande-klubba, — under föreningens 43-åriga tillvaro var miss Tyler endast den tredje kvinnliga ordf.

Vad angår fröken Lindstedts förvärv där ute, så består det av en serie på 900,000 tryckta katalogkort, som utgör ett fortlöpande bibliografiskt arbete. Det är Kongressbiblioteket (Library of Congress) i Washington som skänker oss en dublett av sin stora samling bibliografiska kort.

Samlingen som torde komma att fördelas på flera bibliotek, fastän Tekniska Högskolans står som mottagare av sändningen, blir naturligtvis av stort bibliografiskt värde för forskare inom olika grenar.

Samlingen beräknas skola varje år ökas med c:a 40-000 kort. Redan kostnaden för ordnandet av denna första serie beräknas gå till 18- à 20-000 kr. Summan har redan anskaffats genom en donation, som genom Ingenjörsvetenskapsakademiens förmedling anslagits för ändamålet.

Ordspråkstävlan löst.

Iduns Ordspråkstävlan hade lockat något mer än 350 läsare att pröva sin fyndighet. Uppgiften var inte lätt, och att en hel del läsare trott, att den aktuella annonsen om kokvrån för 6,000 betydde: Försöka duger, eller Små orsaker stora verkningar är ju i dessa bostadsbristens tider ej underligt. Här följer emellertid nu den verkliga lösningen:

1. Liten tuva stjalper ofta stort lass.
2. Bättre tiga än illa tala.
3. Det är surt, sa räven om rönnbären.
4. Skrattar bäst som skrattar sist.
5. Egen härd är guld värd.
6. Barn gör i by som hemma vant.
7. För mycket och för litet skämmer allt.
8. Ju flera kockar dess sämre soppa.

Första priset, 50 kronor, tillföll fröken Märta Boije, Styrmansgatan 22-24, Sthlm, andra priset, 25 kronor, fröken Margit Larsson, S. St. Persgatan 45, Norrköping och tredje priset, 15 kronor, fru Elise Nilsson, Lisero, Släp, Säröbanan.

Lösning av Modetävlan i nästa nummer.

LUDVIG KARSTEN. EN INTERVJU MED POLA GAUGUIN

DEN FRAMSTAENDE NORSKE MÄLAREN Ludvig Karsten, vars stora utställning nu pågår i Liljewalchs konsthall, intar genom sin koloristiska kraft en ledande ställning i norsk målar Konst. Herr Karsten har dessvärre under resan hit angripits av spanska sjukan och var då intervjuaren besökte honom sängliggande. Men hans reskamrat, konstnären Pola Gauguin, son till den stora franska målaren Gauguin, ställde sig älskvärdt till förfogande.

"Det är första gången Ludvig Karsten utställs i Stockholm?" fråga vi.

"Ja, han deltog ej heller i den norska utställningen på sin tid."

"Hur många dukar omfattar hans utställning?"

"166. De flesta tillhöra privata samlingar; men här finns också en hel del nytt."

"Är han ej i främsta rummet kolorist?"

"Jo, enligt min mening är han den störste kolorist vi ha i modern tid."

"Röjer han någon påverkan av Munch?"

"Icke direkt påverkan, men hans utveckling har gått på basis av Munch."

"Han tar kanske i motsättning till Munch avstånd från allt som smakar av litteratur och psykologi?"

"Ja, han är den mest renodlade artist jag kan tänka mig."

"Men Cézanne?"

"Nej, man kan egentligen ej säga att han är påverkad av denne. Naturligtvis har han tagit starka intryck av fransk 90-tals konst. Men sin koloristi-

Tre gubbar. Av Karsten.

ska form har han utvecklat i självständig riktning."

"Han representerar väl egentligen ej den yngre generationen."

"Nej, han tillhör det släktled som följde omedelbart efter Munch, den s. k. norska impressionismen, som dock icke följer någon bestämd impressionistisk paroll, utan målar efter det egna intrycket. I början möttes han av häftigt motstånd, men Munch hade ju brutit väg i det väsentliga."

"Hur förhåller det sig med hans av hrr konstkritici omtalade döda period?"

"Karsten har aldrig haft någon död period lika litet som han någonsin varit en metodiskt och regelbundet arbetande konstnär. Det är snart sagt omöjligt att kronologiskt bestämma hans tavlors tillkomst. Hans form är nästan klassisk och han har ett utomordentligt känsligt öga för färgen. Jag vet på det hela taget ingen målare, vars färg lyser som Karstens."

"Vad är Er mening om den franska målarkonsten just nu?"

"På den frågan kan jag för ögonblicket endast svara att fransk målar Konst, i likhet med det franska språket, är den klaraste i världen."

MUNKEN.

Carl Peter

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

CRÈME DE CHOLEPALMINE
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

VEM VIRKAR DEN VACKRASTE JUMPERN?

Några prov på trevliga handgjorda jumpers, däribland en för småbarn.

IDUN VILL NU ÅTER SÄTTA SINA LÄSARINNORS husliga skicklighet på prov. Den här gången gäller det icke vem som skall baka de vackraste småbröden eller någon annan bragd inom kökets område. Det gäller att med virknål eller stickor och ylle- och silkesgarn åstadkomma en verkligt vacker *jumper*, plagget, vilket nu som bäst gör sitt segertåg över all världen. Det skall icke vara en av de stereotypa tvåfärgade monstra, man ibland får se i skyltfönstren och som lukta Tyskland och stickmaskin långa vägar. Detta skal vara handgjorda tingestar, läckra i färg och väl utförda. Den personliga smaken får fritt spelrum vid val av form

och färg. För att ge de tävlande god tid att göra ett gott arbete sätta vi tävlingstidens utgång så sent som 1 april. Och nu till prislistan:

För den vackraste jumpern utfäster Idun ett första pris på 50 — Femtio — kronor. Den som därefter vinner prisnämndens gillande belönas med ett andra pris — 25 — tjugufem — kronor och den jumper eller sweater, som kommer som god

trea i tävlingen kan räkna på 15 — femton — kronor som tredje pris.

Första priset kommer endast att ges åt en damjumper, men även barnjumpers få insändas och dessa såväl som sweaters kunna belönas med andra och tredje pris. Prisnämnden består av Iduns redaktion och en textilexpert.

Och nu till verket med virknål och garn!

En nätt pojkkrage.

DET ÄR OFTA SVART FÖR MAMMOR att få en trevlig krage åt småpojkar. Här kan nu Idun vsa sina läsarinor ett synnerligen trevligt ganityr, krage och manschetter, enkelt att göra men originellt och lustigt. Kragen såväl som manschetterna är av opal, klippt i uddar, som synes å bilden och sedan sydd och vänd. Mönstret, som ställts till Iduns dispositionen av fru B. Lidbäck, kan erhållas mot insändande av sextio öre till Mönsteravdelningen, Iduns Redaktion, Stockholm.

Stockholms tillskärareakademi i ny lokal

DEN ÖVER HELA SVERIGE VÄLBEKANTA firman Stockholms Tillskärare-Akademi, som förut haft sina lokaler Stureplan 13, har nyligen genomgått en utvidgning och flyttat till Drottninggatan 71 A. Akademien förfogar här över stora rymliga salar för de manliga och kvinnliga tillskärarekurserna, provrum, mottagningsrum o. d., allt trevligt och nyinrett.

Stockholms Tillskärare-Akademi, som står under fru Elvira Harms insiktsfulla ledning, kan nästa år fira tioårsjubileum. Den startade nämligen 1913 och hade då femton kvinnliga elever. År 1920 uppgick hela elevantalet till 227, — 97 manliga och 130 kvinnliga. Alltså en vacker utveckling. Under årens lopp har akademien utexaminerat cirka 700 elever, som sedan spritts såsom yrkesutövande tillskärare

(Forts. sid. 97.)

En arbetsam stund på Tillskärareakademien.

En lättsydd krage för småpojkar.

Institut för kroppskultur. Halldis Stabell

Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningar mottagas mellan kl. 11—12. Obs! Särskilt billig kurs för kontorsdamer. Odengatan 74^{III} För missbruk ansvaras ej. Telefon Riks 1823

KOSTYMER BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B · GÖTEBORG

KVÄLLAR PÅ PARKETT

Friherrinnan Cederström som den dansande "Gurli".

SKÅDESPÉLEN ALDRAS IBLAND BRA mycket fortare än skådespelarna. "Gurli" hade i slutet på nittioalet en glänsande succés, och Ellen Hartman hade i "Gurli" en glansroll. Nu är det egentligen bara Ellen Hartman-Cederströms glansroll, som finns kvar... Själva stycket, som nu väl för Ellen Cederströms skull tagits upp på Dramatiska Teatern, verkar förunderligt gammalt och dammigt. Och ändå har man för bara några decennier sedan suttit och varit road åt de barnsliga upptåg, som i första akten skola föreställa interiörer från det glada artistliv, som ju för resten nu för tiden ingen människa mer intresserar sig för. Och man har varit indignerad över den uppblåsta grevinnan, som gentemot ungdom och konstnärsskap representerar en onaturlig och elak pryddhet och högfärd — ack, grevinnornas roll i den där vägen (om den nu någonsin har existerat) är för länge sedan utspeland. Men naturligtvis, den som förstår sig på hur ett teaterstycke snickras hop, bör kunna uppskatta det habila arbete, som författaren här gjort över sitt gamla följetongs- och antimarkassmönster.

Bland publiken på premiären kände man igen en hel del personer av en äldre generation, som man eljes icke brukar se på teatern. De gladdes tydligen åt de reminiscenser från förr som "Gurli" bjöd på. Blev då också Ellen Cederströms spel som Gurli bara en reminiscens? Ingalunda. Det var en utomordentlig konsprestation. Det är klart, att ansiktet

icke kunde ge den fulla illusionen av en aderton-åring: åren taga dock ett grepp i linjerna kring munnen, som endast under de tidiga ungdomsåren äro mjuka och lättformade — en ännu icke färdig skrift. Men ansiktsuttryck, de flickaktiga rörelserna, röst och tonfall — allt var utmärkt. Och knappast någon annan skådespelerska, åtminstone icke inom det rollfacket, förstår att så väl utforma sådana där små detaljer, som det obeskrivligt äkta tonfall, varmed skådespelerskan säger sitt "fånigt" och andra flick-slanguttryck.

Med sina ypperliga gammalmangester och tonfall gjorde hr Nils Personne rollens schablongreve till en rolig och levande person.

Publiken var premiärkvällen i feststämning. Blomsterhyllningar för friherrinnan Cederström, bifall för öppen ridå, etc.

Från 1890-talet komma vi med ungraren Ladislaus Lakatos' "Äktenskapets skärseld" på Svenska Teatern till ett 1910 eller kanske 1920, vars karaktäristika möjligen ligga lika definitivt bakom oss som 1890:s. Som alla dessa moderna kärlekskomedier är "Äktenskapets skärseld" utmärkt i sin psykologi, som för resten bra mycket närmar sig fysiologi (det är tre akters nästan oavbrutna flirt, låt vara mest mellan två makar, man skall bevittna). I vissa avseenden som sagt utmärkt, men — överflödig. Den tragedi, som spirar upp mitt i komedien, är av det slaget, att dess orsaker i det moderna livet mycket lätt skulle kunna avlägsnas. Hjältinnan är en bortskämd kvinna, som absolut ingenting har att

göra: hon har inga barn, sköter inte sitt hem själv, har inget annat arbete. All hennes lediga tid och verksamhetslust kastas följaktligen in på erotiken, flirten. Hon älskar och älskas av sin man, men som han har en del annat också att göra, blir han ibland grundligt led på all denna kärlek, och frun får då söka sig litet flirt-surrogat på andra håll. Man undrar: vore det inte bättre med litet nyttigt arbete? Men det är en utväg, som den mondäne professorn skulle akta sig för att anvisa den fagra lyxvarelse, som blir vampyr därför att hon är parasit — han säger hellre elaka spiritualiteter om det lågtstående kvinnokönet, något som ju också bättre passar hans mondanitet och professur i litteraturhistoria.

I sin vackra gröna crêpe-de-chineklänning och rollens övriga agremanger var fru Brunius charmant som frun i pjäsen. Som hennes moatié i den äktenskapliga flirten hade väl hr de Wahl icke tillfälle att utveckla någon djupare karaktärskonst, men spelade med säker rutin.

E.

Hr Personne som greven i "Gurli".

Folkteatern har haft premiär på en revy av Karl-Ewert och G. Nordenswan, som mottogs med välvilja av premiärpubliken. Revyn är originell så tillvida att varken Bratt eller den eviga spriten förekomma på scenen. Däremot finns det en rolig visa om Pelmanismen, briljant föredragen av Eric Lindholm, en dräplig bönhusparodi, där Eric Lindholm och Dagmar Ebbesen väckte stormande jubel, flera lustiga kupletter och åtskilliga kvickheter, mest i den oskyldiga genren. Den s. k. handlingen snurrar mellan en stockholmsk tidningsredaktion, Sparta under andra perserkriget och Rosengrens väl sorterade karaktärs- och viljehandel i arvsyndernas palats, och snurrar med fart och kläm. Det största bifallet väckte Eric Lindholm i olika skepnader: som politisk gårdfarihandlare, grekernas befriare och direktör i viljehandeln m. m., Karl-Evert själv, bl. a. förklädd till Stockholms kommandant och Dagmar Ebbesen, vars frälsningssång och pigvisa voro mästerverk av humor. Baletterna voro något svaga, men kostymer och dekorationer rätt tilltalande.

R.

Molièrejubiléet firades på Dramatiska teatern med en festföreställning, vars program upptog både en hyllningsceremoni kring Molières byst samt en föreställning "Tartuffe" och "De löjlige precioserna". Aftonen blev vår främste Molièretolkares, Nils Personnes, oavsett det stora minnet. Med utomordentlig vivacitet utförde han två av sina främsta Molièreroller, Orgon och Mascarille. I övrigt såg man en rad av teaterns utmärkta skådespelare i de uppslupna komedierna.

Den berömda ryska konstnärsteatern från Moskwa skall i dagarna gästspela på Dramatiska teatern. Här en av de främsta kvinnliga krafterna, fru Germanova, i sin framställning av två ryska kvinnotyper: t. v. den kloka, manhaftiga (Olga i "Två systrar"), t. h. den blodfullt vackra (Grusjenka i "Bröderna Karamasov"): I mitten Katsjalov.

Fru Brunius och hr de Wahl som det äkta paret i "Äktenskapets skärseld".

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

ANDREA ÖNSKADE BLOTT, ATT Alberto ville resa sig ett ögonblick, gå in i sitt rum eller ut på balkongen, för att han, Andrea, skulle få säga till Lucia, att han älskade henne. Men tycker någon det! Han låg där utsträckt och tittade i taket, gungade det ena benet över det andra och rörde sig icke ur fläcken. Lucia låtsades läsa i tidningen, som nyss kommit med posten, men hennes händer skälvde nervöst.

»Vad står det i tidningen, Lucia?»

»Ingenting.»

Det är vanligt, det; där står aldrig något. Roar det dig att läsa den?»

»Ofantligt...» rösten väste mellan tänderna.

»Varför pratar du inte med oss? Andrea är ju inne, han har inte gått ut; första gången han är inne någon morgon hänger du näsan över Pungolo.»

»Jag har glömt din pastiljask inne i vårt rum», sade hon tankfull.

»Här är den», svarade Alberto och tog upp den ur fickan.

Den tarvliga, men nästan alltid säkra listen hade ej lyckats. De bägge älskande sutto tysta, nedslagna, bragta ur fattningen. Nu kom Caterina in med skrivportföljen.

»Det dröjde länge», sade hon, »men jag kunde inte hitta den först. Den låg i botten på skrinet under stämpelpapperet. Du har inte skrivit på så länge.»

Hon ordnade helt lugnt skrivmaterialerna åt sin man och satte sig sedan bredvid Lucia. Ursinnig över denna dubbla bevakning började Andrea hastigt skriva ord utan mening. Han skrev namn, verb, långa adverb, på måfå, endast för att skriva något; han kände, att han ej kunde tänka på något annat än att få säga till sin kära Lucia, till sin vackra, älskade Lucia, att han höll av henne. Han sneglade på de tre där borta. Lucia satt med bakåtböjt huvud, blek av harm, med de torra läpparna hopdragna liksom av en rynktråd invändigt; hon betraktade honom med halvslutna ögon bakom tidningen. Han ville resa sig, störta fram till henne, säga henne, att han älskade henne, men Alberto och Caterina pratade helt lugnt om att regnet hade avkyllt luften, så att man nu kunde promenera, till och med i solen. Caterina hade sin flegmatiska och stadiga min som en liten fru, som tycker om vila och lugn, och Alberto snurrade sina tummar om varandra, likt en trög kälkborgare med istermage, som lycksaligt frässer i medvetandet av sin egen obetydlighet.

»Det blir ingenting av», mumlade Andrea.

»Vad säger du?» frågade Caterina, som alltid spetsade öronen.

»Att vi aldrig få någon frukost. Klockan är strax halv tolv. Jag är alldeles uthungrad.»

»Jag skall gå och skynda på», sade hon, förskräckt över hans vrede ton.

»Jag kommer med, signora Caterina», sade Alberto.

De bägge andra växlade en snabb blick; de voro liksom närmare varandra, skälvande av lidelse. Men då Alberto reste sig, tyckte han, att han kände ett styng i bröstet. Han började treva på sin kropp och trycka handen mot revbenen, redan förskräckt. Caterina hade gått.

»Jag tycker, att jag har ont här», jämrade han sig.

»Det har jag alltid», sade Lucia dystert, utan att se på honom.

»Är det ditt allvar? Nederst i lungspetsen?»

»Ja, högre upp också. Jag har ont överallt.»

»Men varför talar du inte om det? Varför sköter du dig inte? Vill du göra mig den sorgen att se dig ligga sjuk? Jag, som håller så mycket av dig!»

Bordet, där Andrea satt och skrev, knakade, som om han vråkt sig över det med hela sin tyngd. Alberto föll på knä för sin hustru, fortfor att fråga henne, var hon hade ont, om smärtan kändes i benbyggnaden, om det var håll. Han bestormade henne med böner, glömmande sina egna lidanden, förälskad i detta hårda, slutna sfinxansikte, som lät honom fråga, men icke svarade. Caterina fann dem i denna ställning; hon pekade på dem och smålog mot Andrea, som svarade med ett ironiskt leende, som tog sig högst besynnerligt ut i detta godmodiga, hyggliga ansikte. Men hans hustrus klarsynthet räckte ej till att skilja ett naturligt leende från en sarkastisk grimas.

Då de sutto vid bordet, blev det en kort, pinsam tystnad. Sedan började Lucia prata mycket ivrigt och nervöst, lekte med kniven, slog i vin åt Andrea; hon åt icke, hon drack endast det ena glaset isvatten efter det andra; det var hennes favoritdryck. Medan Caterina tänkte på serveringen, höll ögonen på Giulietta, talade halvhögt till henne då och då och tryckte på ringledningsknappen, skrapade Alberto allt fett och alla senor från sitt kött, så att det endast blev en munsbit kvar, och Andrea betraktade tankspritt en solstråle, som bröt sig mot ett vattenglas. Lucia fortfor att hålla konversationen vid makt, pratade en mängd besynnerliga saker, hetsade upp sig, gned sina händer, som då hon var nära att få sina hysteriska anfall. Nu kom den vanliga frågan.

»Gå ni ut i dag?» sporde Andrea.

»Inte jag», sade Alberto.

»Inte jag heller», sade Lucia.

»Och inte heller jag», instämde Caterina.

»Vad ska ni då göra hemma?» frågade Andrea.

»Jag skall lägga patience», sade Alberto. »Men det kan ju hända, att det inte blir något av. Bara jag har Lucia hos mig, så...»

»Jag skall arbeta på mitt tapisseri», sade hon och blev plötsligt helt matt.

»Och jag skall sy», sade Caterina.

»Ni komma ju att få kolossalt roligt», hånade han, i det han steg upp. »Kom med ut och åk, vi ska låta sätta för spannet.»

»Nej», sade Lucia hastigt och gav honom en blick.

Han förstod. Vartill tjänade denna promenad i vagn? De skulle ha farit ut, alltid på fyra man hand, alltid tillsammans, de bägge herrarna framför de bägge damerna, och han skulle icke få tillfälle att säga Lucia, att han älskade henne.

»Jag skulle nästan ha lust att stanna hemma och räkna edra gäspningar», mumlade han i bitande ton.

»Om du stannar hemma, är du en snäll gosse», sade Alberto. »Du skall få se, hur trevligt vi ha det om eftermiddagarna här i den varma salongen, där det är så dragfritt och man inte behöver svettas.»

Han stannade. Han hoppades ännu hoppades fortfarande. Men då han såg Alberto vid sitt lilla bord med patiencekortet, Caterina vid balkongdörren med sin linnekorg och Lucia i soffan med sitt eviga tapisseri i handen, långsamt dragande ut tråden utan att se upp, tänkte han, att det aldrig, aldrig skulle yppa sig något tillfälle, och en mörk nedslagenhet bemäktigade sig honom. Dessa bägge fredliga, vänliga, orörliga, passiva hinder, som smålogo, då de yttrade ett och annat enstaka ord, voro oövervinnliga. Han kunde aldrig, aldrig mera få tala med Lucia. Det var förbi. Han hade ej kraft varken att gå eller stanna kvar i detta tilltänkta rum.

»Jag går och tar mig en lur», sade han och reste sig upp, som om han utförde en modig handling.

»Vad syr du i dag, Lucia?» frågade Alberto.

»Ett hjärta genomborrat av ett svärd.»

Då Andrea kom in i sängkammaren, stängde han fönsterluckorna och kastade sig på sängen, överväldigad av en dödlig trötthet, som han aldrig förr känt. Han hade blivit slagen till marken under denna kamp med omständigheterna. Hans häftiga, oböjliga natur kände ej till seg ut hållighet; han förstod varken att vänta eller beräkna. »Aldrig, aldrig mera», sade han för sig själv med ansiktet begravt i kudarna.

Två gånger kom Caterina in på tå och böjde sig över honom med återhållen andedräkt, för att höra, om han sov. Han låtsade sova och betvingade en åtbörd av otålighet. Hade han nu ej ens rättighet att stänga in sig i ett rum och uttömma sin vrede genom att slå omkring sig med knytnävarna? Skulle han vara tvungen att underkasta sig alla dessa pjoskiga, odrägliga omsorger? Men snart stod Lucia åter för hans tanke, befallande, härskande, Lucia, vars namn han viskade och som fyllde honom med ljuva känslor, Lucia,

hans kärlek, hans stora, mäktiga kärlek, mäktig som havet, som solen. Han vred och vände sig i sängen, ytterligt nervös, han som aldrig hade haft något obehag av sina nerver, och han tyckte, att han hade legat där ett helt sekel och våndats av värme på de svala lakanen. Ett par gånger somnade han lätt, och i drömmen tyckte han sig se Lucia med lågande ögon och munnen framräckt till en kyss; han ville närma sig henne, men då var det, som om någon dragit henne tillbaka, och han kunde ej röra sig ur stället, han låg där som fastnaglad, ville ropa, men kunde ej få fram ett ljud. Han spratt upp ur sömnen — »Lucia, Lucia», viskade han och försjönk åter i dvala; han försökte drömma på nytt för att återse henne och kanske kyssa henne. Och han återfann henne i drömmen, han på balkongen, hon nere på vägen, sträckande armarna mot honom — och han störtade sig ner från balkongen, föll långsamt, det tog aldrig slut på hans luftfärd, och han erfor en förfärlig ångest. Det var en orolig sömn, varunder han reds av maran. Då han vaknade riktigt, voro hans ögonlock tunga, han hade en besk smak i munnen och värk i hela kroppen. Den ändlösa eftermiddagen var väl slut nu? Han öppnade dörrarna till balkongen: solen stod ännu ganska högt på himmelen. Klockan var fem, ännu var det två timmar till middagen. Men det klara, glada dagsljuset väckte åter hans hopp till liv. Han kunde ju skriva till Lucia på en papperslapp, att han älskade henne. Ingenting annat. Det var nog, han nöjde sig med det.

För tusan, kunde han inte ha lämnat henne en sådan papperslapp? Det var ju en lätt sak. Ja, det var en briljant idé. Han gick ut i salongen, helt förtjust över sitt påhitt. Hans första misräkning var, att han där fann Caterina i sällskap med Alberto. Lucia saknades. Var var hon? Det vågade han icke fråga. Alberto sökte en cigarrett, en sådan där, som läkare ordinerar för svaga lungor, och betraktade röken uppmärksamt; han hade lagt det högra benet över det vänstra och gungade med det i luften. Caterina hade satt skoning på en kjol och sydde nu för linningen. Lucia var borta. Vem skulle han fråga?

»Har du sovit gott?»

»Ja, Caterina, utmärkt gott. Har du sytt hela tiden?»

»Nej, signora Marini har varit här på visit.»

»Jag hoppas, att ni bad henne stiga in i salongen?»

»Ja, hon satt här alldeles för länge.»

Icke ett ord om Lucia. Vem skulle han fråga? Vem skulle säga honom, vad Lucia hade för sig?

»Men Lucia, som inte trivs tillsammans med dumma människor», inföll Alberto, »blev illamående och gick in i sitt rum; jag har nyss varit inne och sett efter, vad hon gjorde. Gissa, Andrea, vad hon gjorde!»

»Hur skall jag kunna veta det?»

»Gissa, gissa.»

»Du är barnslig.»

»Efter du inte kan gissa, skall jag tala om det. Hon låg på knä på bönpallen och bad, bad andäktigt med bägge händerna för ansiktet.»

»Lucia ligger på knä alldeles för länge, det är inte nyttigt för henne», anmärkte Caterina.

»Vad kan man göra åt det? I fråga om det religiösa tål hon inga föreskrifter. Tvärtom, hon klagar på mig, för att jag har glömt Ave Maria och Pater noster.

Bara jag hostar aldrig så litet, ber hon en timme längre än vanligt.»

Andrea hade gått fram till bordet. Han skar av ett stycke papper och skrev helt smått, kors och tvärs väl trettio gånger: jag älskar dig. Han gjorde detta, medan Caterina och Alberto ännu talade om Lucia, och han tyckte sig ha utfört en oerhört djärv bragd, då han skrivit dessa ord mittför de bägge andra. Han hade ännu icke slutat, då Lucia kom in igen. Hon var mera nervös än någonsin, gick fram till honom, skämtade med honom för

Men de kunde ej utbyta sina biljetter. Antingen Caterina eller Alberto eller bägge två voro ständigt inne i rummet. Då den ene gick, kom den andra tillbaka; aldrig en minut ensamma. Med handen i fickan hade Andrea helt oförmärkt vikt ihop sitt papper i två, fyra, åtta delar, så att det blev mikroskopiskt litet, och höll det i handen, för att ha det till reds. Lucia tapade med flit ett nysatn; Alberto tog upp det. Andrea bad Lucia att få låna hennes solfjäder, men det var Caterina, som tjänstaktigt räckte honom den. Det var omöjligt. De bägge andra höllo vakt helt omedvetet och utan misstanke, men därför just så mycket farligare. Andrea var orolig för Lucia, icke för sig själv, ty han var ju beredd att våga allt. Då och då flög en excentrisk och dristig idé genom hans huvud, han skulle med hög röst säga till Lucia: »Jag har skrivit något till er på ett papper. Men ingen annan än ni får läsa det.» Vem vet, kanske Alberto och Caterina inte skulle begripa något och vågstycket sålunda lyckas. Men om de för roskull hade bett att få se det? Då hade allt varit förlorat. Hans farhågor för Lucias skull segrade slutligen, och han stoppade åter ner papperslappen i västfickan.

Lucia för sin del var ytterligt nervös och upphetsad. Hon gick oroligt av och an i rummet, rörde tankspritt vid en eller annan sak, ordnade sin halsduk, knöt upp den igen, ajusterade sitt hår, betraktade Caterinas arbete, tog Albertos cigarett och rökte ett par drag, fyllde hela rummet med sitt prat och sitt buller. Det var omöjligt att få biljetterna utbytta. Lucia gömde sin i näsduken och lade den på soffan, men för att komma till soffan måste Andrea nästan knuffa undan Alberto. Efter fem minuters förlopp tog Lucia tillbaka näsduken och förde den till munnen, som om hon bitit i den. Sedan hotades de av en riktig fara. Andrea öppnade en del av Balzac, som låg på ett bord, stack in biljetten däri och lade boken ifrån sig. Snart sade Lucia:

»Ge mig den där boken, Andrea.»

»Vad nu då?» utbrast Alberto. »Skall du läsa nu? Vi ska ju äta middag strax.»

»Bara en enda sida.»

»En enda sida! Jag hatar din Balzac, han är så långträdig och så dyster. Jag lägger beslag på boken.»

Han reste sig för att ta den. Andrea ryckte den instinktligt till sig och trodde, att allt var förlorat. Lucia tillslöt ögonen, som om hon känt sig nära döden. Men ingenting hände. Alberto envisades ej att få boken. Vad frågade han egentligen efter Eugénie Grandet? Bara inte hans hustru läste, utan i stället fortfor att prata lika muntert som förut. Andrea drog en suck av lättnad, tog tillbaka sin biljett och ville ej längre smussa fram den, ty han hade blivit dödligt förskräckt. Lucia med sin märkvärdiga förmåga att växla stämning hade hastigt hämtat sig. Även hon hade slagit biljetterna ur hågen.

Middagen blev mycket munter. Sällsamt nog flammade två purpurroda fläckar på Lucias kinder, och nedåt hakan syntes ett rött streck. Hon var upphettad, viftade sig med solfjädern, luktade på sin vinaigre-flaska, skämtade med sin man och med Caterina. Aldrig hade hon varit så munter; då och då ryckte det till nervöst i hennes mungipor, men det kunde ju föreställa ett leende. Andrea var tankspridd och gjorde ingenting annat än drack. Lucia böjde sig emot honom, smålog mot honom,

(Forts. sid. 99.)

PÄRLAN.

*Du bär en gammal gåvoring
bland andra på din hand —
en gulltråd, som gårfingret kring,
en pärlas bleka brand.*

*Jag ser du bär det smycket jämt
och frågar dig varför.*

*Då svarar du: "Jag vet bestämt,
att pärlan annars dör."*

*Är det ett minne, som har makt
att binda än i år.*

*Har du i hjärtat innelagt
den glans som pärlan får.*

*Så spörjer jag, men får ej svar
som är min kärlek nog.*

*— Har du av glans då ej mer kvar
än det som smycket tog.*

*Säg, är du rädd att stryka av
den stumma minnespant,
som faren främling en gång gav
vid sista uddens brant.*

*Har du ett minnes kvällsglans kär
mer än den morgonbrand,
som du ser lysa när jag är
för alltid i ditt land.*

*Min tanke slår en större ring
kring allting som är ditt,
och det går strålar såsom sting
från hjärtat i dess mitt.*

*Det är en pärla, vilkens sken
i evighet ej dör,
fast kanske du i morgon ren
den från ditt finger för.*

GABRIEL JÖNSSON.

hans lantliga och gubbaktiga vana att sova på förmiddagen. Nu fattades det honom bara ett parti tresette om kvällarna, en snusdosa och en svart- och rödrutig näsduk. Ville han spela scopa med henne efter middagen? Medan de andra skratade, hon gällare än någon, förde hon ett par, tre gånger ner handen i fickan, liksom för att ta upp näsduken, och en papperslapp stack fram. Han stack helt förvirrad ner fingrarna i västfickan och visade henne ett hörn av sin biljett. Bägge hade skrivit till varandra.

Tidning
TILL MOLIÈRE-JUBILEET
 EN RAD AV NILS PERSONNES MOLIÈREMASKER.

Molière.

Molières hus (Théâtre Français) i Paris.

*Scapin i
 »Scapins skälmstycken».*

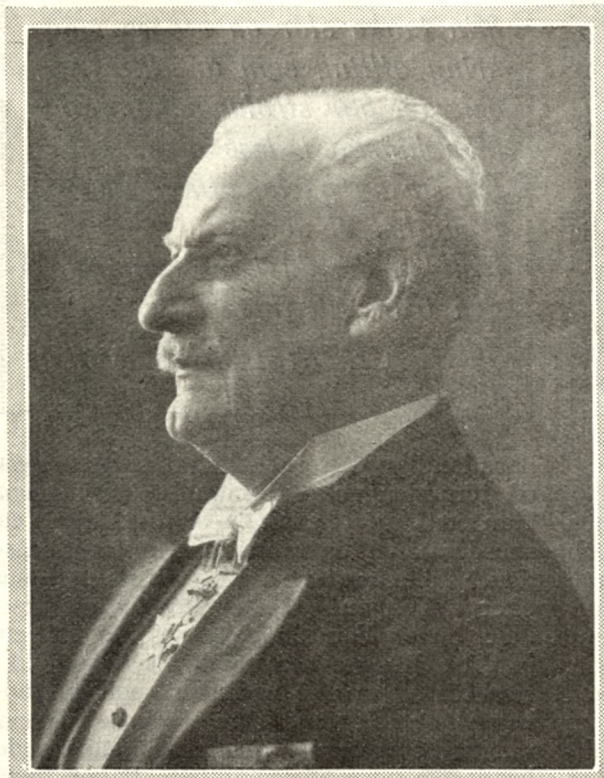
Mascarille i »De löjliga preciöserna».

Arnolphe i »Fruentimmersskolan».

NÄR MAN DEN 15 JANUARI FIRADE 300-årsminnet av Molières födelse, firade man kanske därmed också 300-årsdagen för den moderna komediens tillkomst. Men ingalunda någon 300-årsdag för de mänskliga löjligheter och laster, som den store fransmannen förhånar. De äro uråldriga. Och ur Molières verk tala de alltjämt lika ljudligt till oss, fastän de uppträda i 1600-talskostymer. Vilket tåg av — inte löjligen människor, men de mänskliga löjligheterna själva, som drar förbi oss med Molières

Forts. sid. 94.)

Nils Personne.

Orgon i »Tartuffe».

"THE DANSANT KL. 3-5"

JAZZ-RASERIET I STOCKHOLM OCH DESS PSYKOLOGI.

En liten provkarta på shimmy-posor. Dansens ursprung ses lätt, trots angliseringen.

— JAG SÅG HÄROM DAGEN, SADE MIN väninna fru X., den där annonsen i Stockholmstidningarna: Te-dansant för barn kl. 3-5. Restaurant Så och så. Eftersom jag såsom journalist har den plikten och vanan att vara indignerad en gång i veckan, gick jag dit. Där fanns inga barn. Men mitt på golvet dansade en tre, fyra vuxna par shimmy, jazz. Då förstod jag, att annonsören varit en filosof. Är inte den moderna dansen ett nöje för oss stora barn? Vi ryckas med av rytmen, rörelsen. Vi glömma våra besvärigheter. Det är ett billigt och, som motion betraktat, hälsosamt nöje. Och varför skola just nu alla människor ovillkorligen dansa endast two-step och foxtrot, shimmy och jazz och ingenting annat? När jag var liten, skulle alla barn ovillkorligen bara spela kula, det hade de för sig. Endast jag avskydde att spela

kula. Endast jag kan inte dansa shimmy. Jag är en olycklig människa.

— I Amerika, sade fröken Y., som också var med i sällskapet, heter det nu: jazz dancing is worse than the saloon, jazzen är värre än krogen. Dansraseriet har tilltagit, sedan där blev spritförbud. Man har räknat ut, att tio procent av befolkningen, eller mer än tio millioner människor, ha blivit dansörer och -öser under de senaste åren. Om man räknar från de små barnen, åldringarna och möjligen de enbenta, blir det en ansevärd del av befolkningen. Dansraseriet angriper särskilt de unga. Allvarligt folk fruktat, att ungdomen skall förråas genom all denna jazz. Hur skall det gå med nästa generation?

— Ha, den kommer att dansa fransäs igen, hänskrattade fru X.

— Om en man sutte ensam med en ung flicka i en salong, fortsatte fröken Y., och där tillåte sig de intimiteter mot henne som den hypermoderna dansen tillåter, skulle hon fatta det som en grov förolämpning. Vägen till helvetet går man numera ofta med jazz-steg.

— Jag tror inte på att någon dans är "osedlig" i och för sig, sade fru Z. Polka kan också dansas osedligt.

— Jag dansade aldrig polka, sade fru X. bittert. Och jag tycker, att våra barn skola få lära sig de nya danserna. Fast på ett förnuftigt sätt, så behöver man aldrig vara rädd för att de senare skola dansa dem "osedligt". Det är bättre att de få dansa, än att de upp till 15-års-åldern skola plågas med julgransplundringar och behöva stå och skämmas inför de vuxna med en papperskaramell i handen. Och vad de vuxna beträffar: är det verkligen så, att dansen på något sätt kan ersätta alkoholen, så undrar jag, om det inte vore nyttigt för oss svenskar att lämna surmulenheten, groggen och kaffekoppen och allihop börja jazz.

— Vilka är det som äro med och dansa under de där timmarna 3-5 på våra finaste restauranger här i Stockholm? undrade fru Z. Jag var på en av de där dansrestaurangerna härom dagen. Där voro en hel mängd obekanta, som jazzade på amerikanska och shimmy-ade på franska, men åto och drucko på svenska. En enda av damerna kände jag. Hennes man är som så många nu på ruinens brant.

Också flera mondäna Stockholms-restauranger ha tagit upp Thé-Dansant-modet utifrån. Teckning för Idun av Carl Berglöv.

Nyligen blevo de av med bilen, som hon brukade rasa fram i. Nu fick hon rasa fram i jazzen.

— Vilket var nyttigare, sade fröken Y.

— De där som dansa nu för tiden, sade fru X., som dansa mellan klockan 3 och 5 och nästan också mellan 5 och 3, de äro alltså antingen sådana, som förlorat den bil de hade, eller sådana, som hoppas vinna sig en bil att stiga upp i.

— Ja visst. Och så dansa vi alltså under melantiden. En värld gick under. Den nya världen har ännu inte byggts upp. Och därför dansa vi så länge...

— Är detta dansraseriets psykologi? sade fru X. Låt oss fråga några andra.

Det gjorde vi, och resultatet syns här nedan.

E. TH.

(Forts. å nästa sida.)

Men vad sägs om den nyaste dårskapen: Thé-Dansante för barn? Teckning för Idun av Carl Berglöv.

Ett elegant restaurang-par i en av de shimmy-posor, som smaka variété.

(Forts. fr. sid. 92.)

komedier. Och ibland ljuder mitt i deras dumma eller elaka ord plötsligt en hjärtats suck, en klagan, som vi känna igen och som påminner om att lidandet alltid håller lidelsen sällskap, som ett slags dess bleka och avsigkomna syster, för vilken man åtminstone måste känna ömkan.

Första gången en Molièrepjäs spelades i Sverige var redan 23 okt. 1699, av en fransk trupp vid Karl XII:s då ännu glada och sorglösa hov. Sedan dess ha vi vissa tider haft mycket goda Molièreskådespelare (såsom på 1830- och 40-talen Lars Hjortzberg och Sevelin), men vissa tider har Molière helt varit borta från repertoaren. Och Molière i Sverige numera — det är Nils Personne. Från det han uppträdde sin första Molière-roll och till nu har han gett oss hela raden av dråpliga Molière-typer. Det har ibland — såsom kring 1900 — sagts, att nu vore Molière för gammal för oss, nu kunde han inte gå mer i Sverige. Det mesta av 1900 är redan rätt gammalt — men Molière lever, åtminstone så länge Personne finns. Och den 15 firades 300-årsdagen (d. v. s. den sannolika 300-årsdagen) av hans födelse med en festföreställning på Dramatiska teatern, vid vilken "Tartuffe" och "Preciöserna" uppfördes med Personne i huvudrollen och under Personnes regi.

Molière går det ju inte gärna att intervjua till 300-årsdagen, men Nils Personne är uppnåelig, och en medarbetare i Idun sökte upp honom.

— För att kunna spela Molière, svarar Personne på en fråga, måste man känna väl till hans tid. Det är omöjligt för en skådespelare att om jag så får säga skriva tillbaka sin intelligens till den tidens sätt att se, om han inte genom memoarlitteraturen o. s. v. grundligt satt sig in i hur 1600-talets människor sågo livet, för att inte tala om hur de rörde och skickade sig.

Såsom läsaren av dessa rader vet, är det ju f. ö. just det Personne gjort: han har genom grundliga studier satt sig in i Molières tid. Också kan han berättat, att när han spelade sina första Molière-roller, t. ex. Scapin, utan att någonsin ha sett någon fransk eller annan Scapin, så skrev ändå kritiken (bl. a. Frans Hedberg) att han spelade sin Scapin alldeles så som den utfördes i Paris.

— Lika egendomligt, fortsätter hr Personne, var det, när jag framställde Arnolphe i "Fruentimnerskolan". Jag hade inte heller då sett någon annan utföra rollen. Men franske ministern m. fl. yttrade, att jag utförde min roll precis på samma sätt som Got på Théâtre Français. Den Arnolphen — jag berättar det som en kuriositet — förskafade mig f. ö. den franska orden ni ser här längst till vänster på civilporträttet, (se näst föreg. sida) l'Instruction publique.

Redan på fjärde året av min skådespelarbana började jag spela Molière, fortsätter hr Personne. I september 1880 uppträdde jag i "Lärt folk i stubb". Den gavs i Talis Qualis' översättning, som väl är den finaste som finns — i kvickhet tävlar den med originalet, tillfogar hr Personne, som ju själv gett oss flera ypperliga Molièreöversättningar.

På vår fråga om publikens förståelse för Molière lämnar Personne den

upplysningen, att man har mycken entusiasm för Molière i Malmö och Helsingfors. Vi våga göra den privata förmodan, att man i Stockholm tycker mer om dåraktiga revyer än om revyer över dåraktigheten.

— Man gör ibland, inte sant, från modern synpunkt den anmärkningen mot Molière, att han mer skildrar typer än människor?

— Jag undrar, om det är så riktigt! Molière bröt ju alldeles med det gamla framställningssättet och skapade den moderna komedien. Fast det är sant: i sina karaktärstyper sammanförde han i en figur vad han tagit från många olika. Men det är det som gör honom så tacksam att spela.

— Är inte Molière i grunden rätt pessimistisk?

— Nej — ja. Nej, jag tror knappt. Han fick det ju för resten med tiden mycket bra ekonomiskt, bodde magnifikt, förde ett stort hus. Och han tyckte om att deltaga i sällskapslivet. Han satt då, i sällskap, mest tyst och gjorde sina iakttagelser till alla de löjligen sidor, som han sedan framförde på scenen.

— Gör inte skådespelaren på samma sätt? — ja, t. ex. just Molière-framställaren?

— Jo. Jag studerar gärna i smyg folks löjligheter. Det händer mig ibland, att jag går och funderar på vilken mask jag skall anlägga för den och den komiska rollen. Och så en dag möter jag någon på gatan, som kommer mig att utbrista: se där har jag ju min mask! — Men det kan också hända, att folk tror, att jag i mina roller avbildat den eller den, som jag aldrig sett. Det egendomligaste i den vägen, hände mig, när jag spelade en gammal petig byråchef i "Kronans kaka". — "Det är ju B. upp i dagen", sade folk till mig. Jag hade aldrig sett B. Och så några år senare, vad händer mig i Jakobs gränd? Där kommer min egen roll ur "Kronans kaka" mot mig! Den besynnerliga figuren, hållningen, minen, sättet att gå — allt var upp i dagen detsamma! Det var B. Här ser ni för resten ett fotografi av mig i rollen.

Vi återge fotografiet här. Jämte några av Nils Personnes Molière-masker, som avspeglar dumhet, drumlighet, fräckhet — hela raden av den mänskliga komediens kardinalgenskaper.

Det hör ju inte till den Molièreska teaterhistorien, men väl till den svenska, att hr Personne — efter vad han berättar — fortsätter med sin teaterhistoria och efter den ämnar övergå till sina personliga minnen från 1850-talet och till nu. Det vore ju av stort värde för vår teaterhistoria, om vi finge ett arbete som detta — i Danmark har man flera' sådana. E. TH.

("THE-DANSANT KL. 3—5.")

Frih. C. Rosenblad om jazz och negerkultur. Ett uttalande för Idun.

JAZZ, SHIMMY, TANGO O. D. ÄRO negerkulturens dernier cri", american fashion up to date. De gamla europeiska salongsmannerna undergå en fortskridande omvandling till saloonmanners. Amerika hade redan långt före världskriget börjat avbetala sin skuld till Europa för den vita kulturens väl-signelser i form av en reexport efter aklimatiseringen, vilken varit demokratiseringen till kraftig hjälp ej minst vid arbetet på gamla formers och smakriktningars vulgarisering.

Det sägs att den vita rasen under inflyttandet av amerikansk miljö efter några generationer företer en viss typlighet med de färgade urinnevävarna.

Det amerikanska inslaget i kulturväven på här ifrågasvarande område är emellertid ej nyanserat av den egna färgade rasen. Rödskinnen äro aristokrater och sålunda för denna nya civilisatoriska uppgift obekväma. Den tongivande modefärgen är ej röd utan svart. Det är Afrika som via Amerika sätter den planetariska prägeln på de yttre livsformerna i dengamla världen, särskilt inom konst och

sällskapslivet, som är ett av uttrycken för den världsfamnande folkförbrödringen*. Men the coloured gentleman kommer själv ej längre än till musikestraden inom det sällskapsliv, vars ton han anger. Den heliga alliansens stridsrop "för folks frihet och lika rätt" kom redan under kriget till förverkligande, därigenom att färgade raser tillätos blanda blod med de vita för mänsklighetens stora sak, och under krigets fredliga fortsättning kämpa som bekant de mänskliga rättigheternas väktare energiskt för att de exotiska bröderna ej för framtiden må berövas åtminstone sina militära privilegier. Blodsblandningen fortsätter sin kulturmission vid stränderna av Rhen men nu ej längre i hatets och dödens utan i kärlekens och livets tjänst.

Redan före kriget hade emellertid negerkulturen börjat sitt segertåg inom konst, musik och ej minst dans. Den stora världskatastrofen verkade här som på de flesta andra områden mera pådrivande än nyskapande. Det organiska sambandet mellan smakomvandlingen på alla områden är påtagligt. Modernismen inom konsten, den vanskapliga formgivningen, dadaismen, negermusiken och allt vad till dessa smakgrupper hör äro i grunden samma andas barn, produkter av de ekonomiskt-sociala ismernas, (industrialism, materialism, demokrati m. fl.) kamp för nya livsformer. Den gamla skönhetskulten har piskats till en botgöringsfärd ned till dysmorfismens inferno. Låt oss hoppas på uppståndelsen, inom konsten skönjs redan dess gryning.

Jazzen är emellertid ingalunda att räkna till dessa renässanstecken, men ur en annan synpunkt är den måhända att tolka som reaktion efter nådd kulmen.

Sällskapsdansen frigjorde sig i början av förra århundradet allt mera framgångsrikt från kontradansens, kadrljens och menuettens ceremoniella band för att ostört ägna sig åt en bokstavlig lösning av sin egentliga uppgift att sammanföra könen under rytmisk lek. Pardansen blev dominerande, först med "rak" men snart med "krokig" arm. Den krokiga armen, som slöt damen intill livet, ansågs i början högst betänkligt ur moralisk synpunkt. Den artens betänklighet övervanns snart, men det var först i detta århundrade som steget togs fullt ut till de dansande kontrahenternas intima kroppsliga närmande i one step'ens symboliska famnande. Därmed var pardansens kulmen nådd. Denna dans, väl utförd med kropparna mjukt sammanfogade — djuret med två ryggar har den blivit kallad — är visserligen ytterst sensuell, men vacker — (Forts. sid. 96.)

* Eveningdressen, skynket kring höfterna, importerades däremot direkt, ehuru såsom en koncession dels åt klimatet dels åt äldre konventionsbegrepp i det att åtminstone t. v. i Europa täcker hela magpartiet och sätet. A propos varföre ej upptaga det av en erfaren skönhetsdyrkare framkastade förslaget, att varje kvinna skulle till festräckt blotta de delar som hon ägde vackrast? I kraft av analogislutens på detta område relativa pålitlighet skulle därigenom ej kastas någon tvivlets skugga, blott en eggande slöja, över les beaux restes, vilka ju dessutom ej kunna befaras bli störande stora.

En dylik estetiserande individualism skulle tillföra sällskapslivet intresseväckande personlighetsvärden och skönhetsintryck. Infördes därtill modet att båda könen bemödade sig om att blotta endast sina ägnämaste inre egenskaper vore måhända den tomma tråkighetens förtrollning bruten och umgängeslivet kunde åter bli en form för livets njutande i st. f. blott en meningslös utväg för tidens dödande.

"Där kom min egen roll livslevande mot mig, ett par år efter det jag spelat den."

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

NÅGOT OM ELDFASTA GLASFORMAR.

(Eftertryck förbjudes.)

MAN BEHÖVER EJ FRUKTA att beskyllas för överdrift, när man påstår, att så gott som varje besökande i Iduns lilla provkök, ganska snart efter inträdet frågar, om de därstädes utställda *eldfasta formarne av glas* massa verkliga hålla vad de lova, nämligen att vara vad man menar med *eldfasta*.

Frågan kommer med tvivel i blick och ton, men svaret kan lyckligtvis med ärlig övertygelse formuleras så, att den frågandes tvivel för tillfället åtminstone försvinna. Ty den som svarar, kan ej annat än med en viss entusiasm giva de önskade upplysningarne, plus ytterligare råd och vinkar, tack vare en mer än två-årig och nästan daglig användning av eldfasta glasformar och under denna tidrymd, utan det ringaste förolyckande av godset. D. v. s. med ett undantag, varom vidare se nedan! Nu skall i sanningsens namn upplysas, att olycksändelser kunna ske både i provkök och egna kök, liksom det också finnes personer, som ha en olycksalig talang att på det mest underbara sätt få hela och starka saker att gå i kras, och för vilka varken järn eller sten är hållbart nog. T. ex. en tjockbottnad gjutjärnsspanna spricker ofta för dessa lika lätt som en glassiette, tack vare att vissa vederbörande genast, som en sådan — stekpannan — kommer rykande het från spisen, spolar den "ren" med kallt vatten från vattenledningen! — Och nu, för knappt en vecka sedan fick för allra första gången en av signaturens mest använda glasformar en spricka, orsakad därav att en annan vederbörande fann fiskgratiner för het att direkt placera i ett för serveringen avsett metallställ, utan i stället satte formen på en mar-morskiva, där till råga på olyckan var utspilt litet vatten. Ej underligt då, att den trofasta formen både hörbart och sedan synbart protesterade mot en så omdel behandling!

I Iduns provkök ha de eldfasta glasformarne hittills och med bästa resultat använts till söta suf-fléer, kött- och leverpastejer, tomat- och andra gratiner, kakor samt till pajer. Och allt vad tiden lider framåt, komma de nog ännu till ytterligare användning. — Om det kan intressera, så kan jag av mer än två-årig erfarenhet från mitt eget kök, med-dela, att utom förut uppräknade anrättningar, komma där de eldfasta glasformarna även i bruk för stuvad fisk — lake, abborre, strömming o. dyl. — stekning av färser, unga kycklingar, korv, samman-kokt med potatis, fyllda lökar, sellerier m. m. (Stuvningen sker i ugn, således givetvis ej direkt på spishällen eller över elden; i detta fall i en behändig elektrisk bakugn. Och så får ej vid uppräknin-gen glömmas *pajer* av alla slag; finare och enklare, allt efter vad skafferiet och förrådsskåp förmå.

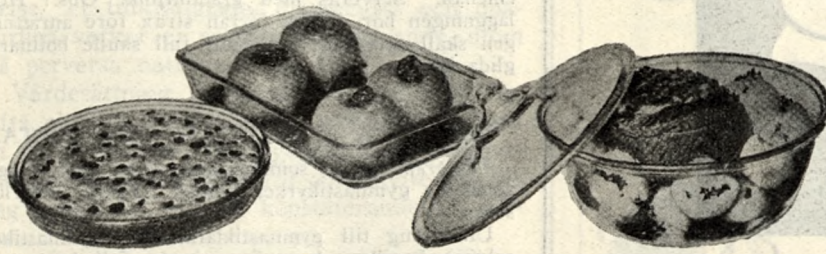
Apropos pajer, så är det egendomligt att dessa goda, mättande, lättvindiga och oftast också mycket ekonomiskt fördelaktiga anrättningar ej i vårt land användas mera än som bevisligen är fallet. I ett land med ett övervägande kyligt klimat borde just den varma eller "tempererade" pajen hava en säker hemortsrätt. En charmant och spirituellt amerikanska fälde för något år sedan det yttrande, att Sverige skulle vara ett härligt land att bo uti, om där blott funnos ytterligare tre nödvändiga ting: "Many more bath-tubes, many more courtesous husband and many many more pies!" — Nå, det första önskemålet ökas nog i den mån, som kravet på allmän hygien vinner allt större utbredning — och taga fruarna grundligt itu med pajberedningens O och A, så kanske det också reder upp sig och ljusnar en smula vis à vis det andra ömtåliga spörsmålet! Ty den titt och ofta mycket omskrivna hos svenska män felande (?) s. k. riderligheten kan möjligen bringas i dagen med en liten ansträngning även från motpartens sida!

Till vad verkan det hava kan skall nu beskrivas en i eget kök mångfaldiga gånger gjord paj, vilken, utom att den är god och billig, även äger den förtjänsten att vara mycket ovanlig, åtminstone i vårt land.

CITRONPAJ (för 6 pers.).

(Eftertryck förbjudes.)

9/4 dcl. socker, 1 rågad dcl. vetemjöl, saften av det rivna skalet av en stor citron, 1 liten msk. smör,

3 äggulor, 2 1/2 dcl. kokande vatten. — Enkel smör eller mördeg (225 gr. mjöl, 100 gr. smör, 2 msk. socker, 1 dcl. vatten, 20 rivna sötmandlar, 5 dito bittermandlar, 1 äggula. — *Marängmassa*: de 3 äggvitorna, 1 1/4 dcl. strösocker, 1 tsk. citronsaft.

Först beredes degen, varefter en låg eldfast form beklädes i botten och sidor, varvid tillses att degen när drygt upp över kanten. Med en gaffel naggas nätt i botten, varefter formen insättes i god ugnsvärme, tills degen är nätt och jämt färdiggräddad. — I en kastrull blandas socker, mjöl och vatten, och blandningen får under vispning koka 10 min. Då tillsättes smöret, citronsaften och det rivna citronskalet, och efter ytterligare 3 minuters kokning, iblandas äggulorna, varefter kastrullen genast avlyftes. Krämen röres till den är avsväljad, då den slås i formen, naturligtvis inom den gräddade mördegen. Över bredes marängmassan, som lätt här och var drages upp med en gaffel e. d. Formen insättes i tämligen svag ugnsvärme och får stå, tills marängen är ljusbrun. Pajen serveras något avsväljad.

Till sist kunna vi ge den glädjande upplysningen, att alla de i Iduns provkök (även i vårt eget) använda eldfasta glasformarna äro av *svensk tillverkning*, i det de stamma från Pukebergs (därav namnet "Pukek") glasbruk i Småland, ägare *Aktiebolaget Böhlmarks lampfabrik*. Och det är med glädje och tacksamhet man erkänner, att den svenska varan till *alla delar* är jämförlig med den utländska. Så här kan med fog pointeras den nu om någonsin aktuella uppmaningen: *Köp svenska varor!*

I. H.—DT.

IDUNS KÖKSALMANACKA.

DEN 22—28 JAN.

SÖNDAG. Frukost: Färskotletter med brynt potatis, smör, bröd; kaffe, wienerkrans. — **Middag:** Jordärtskocksuppuré; benig kalvstek med nykokt potatis och tomatmakaroner, nötkaka med skumsås.

MÅNDAG. Frukost: Sillfräs med nykokt potatis; smör, bröd, ost, kaffe. — **Middag:** Bräckt skinka med böror, saftsoppa med klimp.

TISDAG. Frukost: Kokt falukorv med rivna pepparrot och potatis, smör, bröd, kaffe. — **Middag:** Kokt bergtorsk med enkel fisksås och potatis; risgrynskaka med karamellsås.

ONSDAG. Frukost: Sillgratin; smör, bröd, ost, kaffe. **Middag:** Ragu på kalv med salt gurka och potatis; choklad med nygräddade scones.

TORSDAG. Frukost: Kotletter av kokt fisk (rester sedan tisdagens bergtorsk) med kaprissås och kokt potatis; smör, bröd, ost, kaffe. — **Middag:** Ärtor och fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Bräckkorv med stuvad eller nykokt potatis; smör, bröd, kaffe. — **Middag:** Stekt färsk sill med varm potatissallad (eller stuvad potatis); majzenaflammeri med sylt eller fruktmos; gräddmjölk.

LÖRDAG. Frukost: Kalvsvyla med rödbetor och stekt potatis; smör, bröd, ost, kaffe. — **Middag:** Kalops med potatis; ugnstekta äpplen med vispad grädde.

En paj ser dubbelt läcker ut i glasform.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Prinsesskotletter (för 6 pers.). 2 hekto malet kalvkött, 1 hekto malet fårskt svinkött, 1 äggula, 4 msk. gräddmjölk, 1 tsk. potatismjöl, peppar, salt.

Till panering och stekning: 1 äggvita, 1 msk. vatten, 1—1 1/2 dcl. stötbröd; — 1 1/2 msk. smör.

Till sås: 2 dcl. enkel buljong, 1 msk. tomatpuré, salt, peppar.

De olika köttfärserna blandas och äggulan, vispad med gräddmjölken och potatismjölet, tillsättes tillika med behöfliga kryddor. Färsen formas till avlångt runda bifvar, vilka penslas med den med vattnet vispade äggvitan och vändes i stötbrödet. Biffarna stekas vackert bruna i brynt smör, uppläggas på varmt fat, varefter pannan urvispas med buljong, och såsen avsmakas med tomatpuré och kryddor, samt slås omkring biffarna. — Tomatpurén kan uteslutas, och i stället för buljong kan vatten, tillsatt med 1/2 tsk. köttextrakt, användas.

Nötkaka. 100 gr. smör eller växtmargarin, 200 gr. strösocker, 250 gr. kokt, kall potatis, 100 gr. hasselnötkärnor, 10 bittermandlar, 3 ägg.

Smöret röres med sockret, äggulorna och den rivna potatisen 20—30 min. Nötkärnorna tillika med bittermandeln drivas genom mandelkvarn och nedröras, varefter de till hårt skum slagna äggvitorna nedskäras. Smeten slås i en väl smord och brödbeströdd vid och låg form (eller väl rengjord stekpanna), och tårtan gräddas i tämligen svag ugnsvärme. Efter tårtan uttagits ur ugnen, får den stå 10 min. innan den stjälpes upp. Serveras med enkel skumsås eller, vid finare fall, med citronkräm.

Enkel skumsås (för 6 pers.). 4 dcl. kallt vatten, 1 rågad msk. potatis, eller majzenamjöl, saft av 1 stor och rivet skal av 1/2 citron, 1 knapp dcl. socker, 2 äggulor.

Alla ingredienserna blandas i en panna och få under vispning sjuda över elden tills såsen tjocknat. Den bör dock ej koka. Vispningen fortsättes, tills såsen kallnat.

Risgrynskaka med karamellsås (för 6 pers.). 2 1/4 dcl. risgryn, 1 liter vatten, 1/4 lit. grädde, 1/2 rivet citrusskal (eller 1 tsk. vaniljsocker), 3—4 msk. socker. — **Karamellsås:** 1 dcl. strösocker, 1/2 lit. mjölk, 1 rågad tsk. potatismjöl, 1/2 tsk. vaniljsocker.

Risgrynen skällas i hett vatten och kokas mjuka i vattnet, varmed mot slutet av kokningen grädden tillsättes. (I st. f. vatten och grädde, kan mjölk användas, men grynen bliva nästan vackrare och äro även mera lättkokta om de först kokas i enbart vatten). När grynen äro mjuka, smaksätts de med rivet citrusskal och socker, samt nedpackas i vattensköljd form. — För såsen lägges sockret i en blankskurad stekpanna av järn att smälta under omröring med träsked. När det är ljusbrunt tillsättes större delen av den uppkokta mjölken. Potatismjölet utröres i resten av mjölken — kallt! — och nedvispas i sockerblandningen som får ett kort uppkok. Såsen hälls över den uppstälpta rispuddingen, som serveras ljuv eller kall.

Sillfräs (för 6 pers.). 2 salta, stora sillar, 2 ägg, 80—100 gr. smör, 1 liten lök. — Sillen rensas, flås, ryggen och alla småben borttagas, varefter den får ligga i vatten 12—18 tim. Den inklappas i fiskduk eller mjukt papper — ej tidningspapper! — och skäres sedan i små tärningar som helt lätt fräses i hälften av smöret i vilket förut halvbröts 1 liten finhackad rödlök. — Äggen hårdkokas, avkyles i kallt vatten och hackas. Resten av smöret skäras och häri lägges ägg-tärningarna tillika med den frästa sillen jämte dess fett. Anrättningen upplägges på karott, beströms med hackad persilja eller dill — när sådan finnes — och serveras genast med nykokt potatis.

Kotletter av kokt fisk (för 6 pers.). 2 hekto makaroner, 3 dcl. vatten, 3 dcl. mjölk, salt; 1 tekopp (eller mindre) rester av urbenad kokt fisk, 3—4 msk. smält smör eller växtmargarin, 1 ägg, 2—3 msk. rivna ost, 3—5 msk. ljust stötbröd, peppar, salt, (socker). — **Till panering och stekning:** stötbröd, smör, flöttyr eller kokosflott.

Makaronerna stöts så de bliva som risgryn och kokas i mjölkblandningen tillsatt med litet salt, till en tämligen fast gröt. När denna avsväljad, iblandas ägget, det smälta smöret, den finfördelade fisken, den rivna osten och så mycket ljust stötbröd, att massan blir tämligen fast. Härav formas små kotletter, som vändas i stötbröd och stekas ljusbruna i smör.

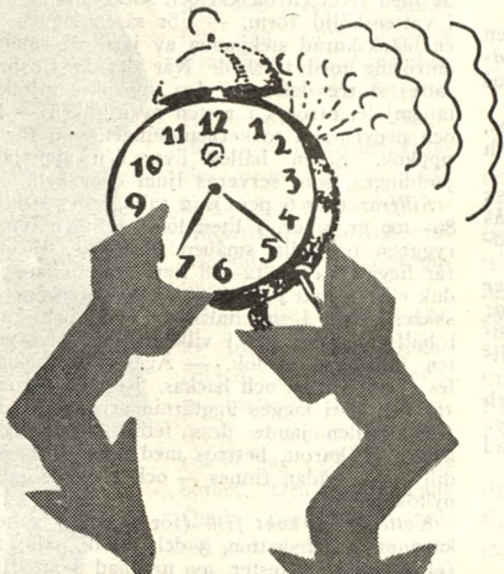
Överraskande
resultat
nås alltid med
**GAHNS
TVÅLAR**

Gyllenhammars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Oöverträffade i lättsmälthet.
För åldringar, vuxna och barn.

JUMPERSGARN!

Hellylegarn för virkning och stickning av
JUMPERS, SCARVES etc. Stort
färgsortiment. Härva à 100 gr. 2.—
Till landsorten mot postförskott eller efterkrav.

DROTTNINGG. 63 **MEETHS** STOCKHOLM

VAD GER NI BARNEN
innan de gå i skolan?
Kom ihåg att **Thule
Cacao** är oöverträffad i
näringsvärde och dryghet
samt är omtyckt av såväl
- - stora som små. - -

THULE
C A C A O

Majzenaflammeri (för 6 pers.) 1 lit. 2 dcl. mjölk,
2 msk. strösocker, 1 tsk. vaniljsocker, 125 gr. (1¼
dcl.) majzenamjöl. — **Garnering:** 1 kaffekopp sylt
eller gott fruktmos.

2 dcl. av mjölken fräntages och häri utröres
majzenamjölet. Resten av mjölken sättes över
elden, och när den kokar upp, iblandas mjölröredningen
under kraftig vispning så att inga klumpar bildas.
Socker och smakämne tillsätts, och gröten får
sakta koka omkr. 10 min., varefter den upphälles
på 3 vattensköljda flata tallrikar. När gröten är
fullkomligt kall, hopläggas "bottnarne" med sylt
emellan. Serveras med gräddmjölk. Obs! Hop-
läggningen bör ej ske förän strax före anrättning-
en skall serveras; i motsatt fall skulle bottnarna
glida isär och spricka.

VAD VÅRA LÄSARINNOR VILJA VETA.

Till prem. 20 år, som önskar en del upplysningar
angående gymnastikyrket lämnas följande utförliga
svar:

Utbildning till gymnastiklärarinna (gymnastikdi-
rektör) i vilken kurs även ingår full kompetens
att utöva sjukgymnastik (massage) sker dels vid
Statens Gymnastiska Centralinstitut, dels vid hr J.
Arvidssons gymnastiska institut. Vid båda instituten
äro fordringarne ungefär desamma, eller för kvinn-
liga elever att ha uppnått 20 men ej 30 år. Vid
Arvidssonska institutet 18—30 år. Vidare erfordras
avgångsbetyg från 8-klassigt läroverk eller motsva-
rande kunskaper. Till Statens gymnastiska institut,
där undervisningen är fri, skall ansökan vara inläm-
nad före den 15 maj det år som inträde önskas,
åtföljd av bevitnad avskrift av ålders- och frejde-
betyg, kunskapsbetyg och intyg om hälsotillstånd
och kroppskafter. — Kursen tager sin början den
15 sept. och slutar omkr. den 25 maj, det näst
efter följande året eller 4 terminer. Om än under-
visningen här är fri, så tillkommer dock utgifter för
böcker, material etc. samt dessutom vivre om man
ej är bosatt i huvudstaden, varför utbildningen
ändå drager avsevärda kostnader. — Kursen vid
Dr. Arvedssons gymnastiska institut är i huvudsak
lika med Centralinstitutets med samma kompetens
och rättigheter. Vid detta institut erlägges avgift.
Prospekt erhålles på begäran från Dr. J. Arveds-
son, i Odengatan, Stockholm.

Fru Annika, som undrar var hon skall köpa mo-
delleringslra, tillrådes att efterhöra hos Wilh. Bec-
ker, 8 Malm Morgsgatan Sthlm.

Fröken Beate-Marie tillrådes att svavla sin källare,
varigenom mögelbildningen på väggar och hyllor
m. fl. ställen förhindras. — Svavlingen tillgår på
så sätt, att i en panna, vilken är obrukbar för kok-
ning, lägges några bitar svavel, som antändas, var-
efter man själv mycket skyndsamt beger sig från
källaren, som väl tillslutes så att den uppkomna rö-
ken stannar kvar. Efter några timmar, öppnas fön-
ster och dörrar och källaren vädras fri från rök.
Det faller av sig själv att all mat såsom mjölk,
smör, kött, ost etc. är utburet, innan svavlingen
börjar.

Fästmö upplyses, att hon numera måste för myn-
digheterna anmäla sin avsikt, om hon som gift öns-
kar bibehålla sitt flicknamn före makens. Men var-
för dubbelnamn, när Fästmö själv påstår sig vara
en "vanlig människa"? Det är egentligen endast i
de fall, då en person, vilken som ogift haft någon
verksamhet som gjort namnet känt, numera behåll-
la flicknamnet tillsammans med mannens. — Skåde-
spellerskor, sångerskor, konstnärinnor m. fl. behålla
däremot ofta officiellt sitt flicknamn med frutiteln
framför, men i privatlivet tituleras de mestadels
med mannens namn.

(Frih. Rosenblad om jazz och negerkultur).

(Forts. från sid. 94.)

plastisk synpunkt. I regeln nödgas man dock
tyvärr se den högst "moraliskt" utförd med
spända höfter och utstående bakdelar, var-
igenom stegen blir groteskt ful och menings-
lös, ty dess intensiva sensualism undantränger
all yster glättighet varför när den själv ute-
blir blott återstår ett dystert struttande under
gravlikt allvar.

I sin egenskap av representant för uppnådd
kulmen hotades emellertid one step'en av re-
aktionen. Den kom i negerdansens lösare
förbindelse, men hurvida den därmed inled-
da skilsmässoprocessen kommer att fullföljas
till de gamla kontradanserna eller ens till de
livligt behagfulla pardensima såsom mazur-

Tänk på **Blomsterfonden!**

Frukostbiffen

skall hälst simma i
brynt smör. Varför icke
SVEA VÄXT
Använd det nästa gång
och det kommer att
märkas — — — endast
i hushållsskassan

GUMMANS Tvättpulver

- de ä'
ändå de
bästa.

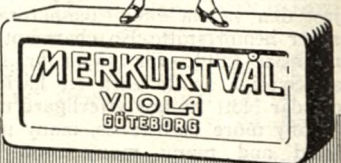
- Alltid lika fraiche och ungdomlig
- Ja, crème amoureuse ö Labs övriga
skönhetsmedel ha er förunderlig
verkan.

Även direkt från fabriken.

MAN SKALL AKTA
SINA KLÄDER
OCH HÄNDER

JAG TVÄTTAR SJÄLV
MEN ENDAST MED
MERKURTVÅL

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM · JAKOBSBERGSGATAN 39

CAP
Ätchoklader
utmärkt goda

SOLO-KAFFE

AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI

ÄR DET BÄSTA
JÄMKAFFET

Äck, säg mig liten Inga,
varför är du så fin?

— Jo, Mor syr mina kläder
på **SINGER** symaskin.

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjukdom.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetsstillstånd, då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart. Fås på alla apotek.

Nyhett: Björkboms maltextraktkarameller i askar å 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

BÄST
VILAR MAN Å

STALRESARMADRASSEN I D E A L
Hygienisk · Billig · Hållbar
Prislista gratis och franko
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karistad Tel. 780

Amarant
Cold-Cream

Tillv.: A.-B. Oxygenol

ka, vals, polka m. fl. må betvivlas. Sannolikt är negerdansen blott att anse som en tillfällig avkoppling, varpå en ny kortslutning är att inom kort förvänta.

Slutligen må till jazzens försvar framhållas att den harmoniskt ansluter sig till quick lunch, bardrink och mellanbordsdansskulturen m. m. vartill kommer att den måste betraktas som moraliskt oförvitligt. Driftlivet är urkonservativt och fordrar trots alla moderiktningar alltjämt samma grundformer för egelse. et tillkrånade, disgraciösa och onaturliga verkar ej erotiskt stimulerande, utom på perversa naturer.

Värdesättning av smak är alltid vansklig, ofta obefogad och inför yankeemodernismen m. fl. saknar den äldre generationen lyckligtvis alla förutsättningar för objektivitet varför jag inskränkt mig till konstaterande av faktum.

C. ROSENBLAD.

Ett vitsigt försvar för jazzen.

Jazzen kan också ha sina nitiska försvarare — det visar följande uttalande, Idun fått av kapellmästare *Nalle Halldén*, som ju har musikalisk erfarenhet på området:

Min mening om *Jazz* — kort, kvickt och roligt — Idun har inte små pretentioner.

Jazz — denna profana, lika fanatiskt älskade som häcklade musikform, som nu trots alla Beckmessers verop och hån går sitt segertåg över världen — *Jazz* är inte, som de flesta tyckas tro, liktydigt med mer eller mindre helvetiskt oväsen av mer eller mindre färgade gentlemen — nej, dess psyke är nog betydligt mera komplicerad och avfärdas inte så här i några rader.

Jag tror emellertid att ordet *Jazz* kom till därför att vi behövde ett nytt ord för något nytt som plötsligt dök upp i musiken, något som vi liksom inte lagt märke till förut, något som vi inte riktigt visste vad det var, men som genast tog våra hjärtan och sinnen fångna, — något vi i första häpenheten inte kunde definiera.

Det var helt enkelt musikens *rytm* som grep oss och som födde ordet *Jazz*. Jag skulle alltså vilja sätta likhetstecken mellan *Jazz* och *rytm*, — inte mellan *Jazz* och *takt*, vilket vanligen är fallet. Ty *rytm* betyder nämligen allt annat än *takt*. Det påminner mig om den gamle originelle norrlänningen och grundlärde latinaren Donizetti i Uppsala som, då han tillfrågades om prepositionen AD och dess tillämplighet i vissa fall, kategoriskt dekreterade: "AD betyder dj-r i min själ allt annat än till".

Nej låt oss inte blanda ihop *rytm* och *takt*, — *rytm* är detta flyktiga fluidum, som det endast tycks vara de naiva urfolken förunnat att kunna materialisera, — den där mystiska potenseringen av musikens molekyler, som aldrig kan läras i någon Musikalisk Akademi. Det är väl en lustig naturens nyck, att dessa musikens livgivande *vitaminer* skulle inympas i vårt blod av svarta miner.

Därför — slån oss icke för våra breda bröst och fördömen *jazzen* — vi ha mycket att lära av den, både lekmän och professionals. Man kan hitta många små guldkorn bland slaggen. Den där öron haver till att höra, han höre. Fast det hjälper inte heller alltid — nog har jag försökt att avlyssna och utleta hemligheten med charmen i *coloured gentlemens* sång och dans och spel, men gått skändligen bet, — så jag nödgas nog alltjämt förbli det Er synnerligen förbundna, musikaliska Stadsbudet N:o 8

NALLE HALLDÉN.

NY STOPPKURS HOS SINGERS.

I damernas intresse meddela vi, att Singer C:o Symaskins Aktiebolag påbörjar en ny stoppkurs på symaskin med början den 24 innevarande månad. På grund av den enorma tillslutningen vid den i december avhållna kursen, då över 500 damer anmälde sig till deltagande, kunde icke alla, som önskade deltaga emottagas, och det är med anledning härav, som firman nu påbörjar ny kurs. Undervisning kommer även att lämnas i användningen av alla de hjälpapparater, som bruka medfölja en symaskin. Kursen är avgiftsfri men materialerna betalas av eleven. Kurstider 10—12, 1—3 och 6—8. Anmälan till deltagande emottages i firmans samtliga filialer i Stockholm.

(Stockholms tillskärareakademi).

(Forts. fr. sid. 88.)

i olika delar av Sverige och även i Norge. Utom lärings- och yrkeskursen, som tog sin början 16 januari, håller akademien i år som alltid flera kurser för husmödrar, där dessa kunna lära rationell till-

F Pauli's
OVICULA
(ägg)-tvål

håller barnens hy
mjuk och len trots
vinterkylan.

fien

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni gjort ett besök hos

BRÖDERNE LJUNGGREN
MÖBLER, MATTOR & GARDINER

Adolf Fredr. Kyrkog. 7, Stockholm

Jumpersgarn

Stor färgsortering

AXEL HINDERSONS EFTR.

Hötorget 15 - STOCKHOLM

VOLTA

KAKELUGNSINSATSER

särskilt lämplig på landsbygden för tillvaratagande av den elektriska nattenergien. Apparaterna inkopplas på kvällen o. avgiva under natten värme till kakelugnen, som magasinerar densamma. Spjäll o. luckor skola vara omsorgsfullt stängda.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

RuBe

Vikingkrämen ger högsta glans med minsta arbete. Den smetar och klibbar ej som andra putsmedel och efterlämnar ingen tjock, hårdnande, läderförstörande beläggning utan utbreder sig ytterst tunnt, varigenom lädrets struktur och smidighet bevaras. Vikingkrämens fullt vetenskapliga, för lädrets konservering och vård avpassade sammansättning förhöjer väsentligt skodonens hållbarhet.

Industri-Aktiebolaget VIKING, Örebro
Kungl. Hovleverantör

Pysbergs Blaudring

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. helylegarn för stickning och virkning av Jumpers, Scarvers etc.

Ett 40-tal moderna färger.

Bunt à 100 gr. Kr. 1:75
Docka à 10 gr. 0:18

Färgprover på begäran.

Till landsorten mot postföreskott + porto.

Florodol
ÄR
ALLAS FAVORIT-
TVÅL

Agria
EXTRA VÄXT

Agria Margarin
A. & A. AGRIA MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

klipping och få äse demonstration i omändringsarbeten. Akademien som numera åtnjuter statsunderstöd, har också en mycket anlitad mönsteravdelning, där huvudvikten lagts på att framställa goda praktiska mönster till tailormades, sport- och vardagskläder.

Grekisk-bysantinsk konst i Nordiska Bokhandeln.

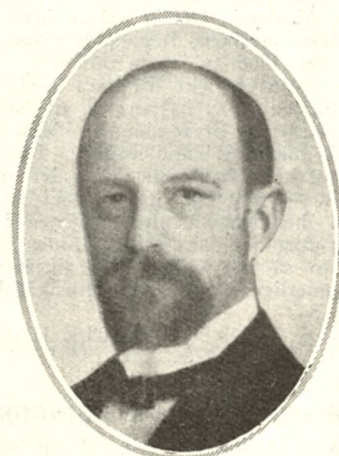
En ikon, föreställande Kristus som konungarnas konung. På ramen är bebådelsen snidad.

EN SAMLING GREKISK-BYSANTISK KONST av det allra största värde ha huvudstadens konstinresserade haft tillfälle att se i Nordiska Bokhandeln konsthall. Samlingen, som hopbragts av hr Halvor Bagge i Köpenhamn, har tidigare visats på Röhsska konseljdmuseet i Göteborg och (1918) på Lunds universitets konstmuseum.

Bysanz, såsom det forna namnet på Konstantinopel lydde, var under sekler orientalisms fasta stödjepunkt; där utvecklade sig en säregen kyrklig konst, liksom en säregen, österländsk form av kristendom, utmärkt huvudsakligen av kult- och mysteriefromhet.

Den nämnda samlingens kärna utgöres av de grekisk-bysantiska ikonerna (trätavlemålningar). En vacker ikon i äldre, ren bysantinsk stil återgives här ovan.

G. H. von Koch 50 år.

G. H. von KOCH FYLLDE DEN 13 JANUARI 50 år.

Det är en rik och för hela det svenska samhällslivet ytterst betydelsefull verksamhet, som femtioåringen kan blicka tillbaka på. På en tid, då här hemma ett socialpolitiskt arbete knappt begynt, blev von Koch, efter studieresor i Storbritannien, själen i ett flertal företag, som sysslade med lösningen av bostadsfrågan, med kooperationen, folkbildningen m. m.

År 1919 blev han den förste innehavaren av befattningen såsom statens fattigvårdsinspektör, ett ämbete, som kan sägas vara en frukt av hans egen mångåriga verksamhet för fattigvårdens främjande. Som ämbetsman har von Koch kommit på en plats, där hans praktiska idealism, stora organisatoriska förmåga, osjälviskhet och energi få fullt göra sig gällande.

A. & B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar fr. landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Östergatan 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

Tänk alltid på **NORMANS** vid behov av Glas och Porslin. Tegnérgatan 23. — Odengatan 41.

Den Dam som odlar värde på en VERKLIGT FÖRSTÄLLD PÄRMY föresummar ej ett prov

Esteria

Denne parfym främstild av äkte blomjor i alla blomarter ger fullst ändig illusion av NATURLIGA FRISKA BLOMMOR

ANUJ LUNDQVISTS TEKN. FABR. VÄXJÖ.

Regina

Förnämsta märke för vantar och strumpor.

Finnes i varje vålsorterad manufaktur-, tricot- och kortvaruaffär.

VITRUMS **FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS DRUGHANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLET ÅR

KRISTALL-PÄTTEN

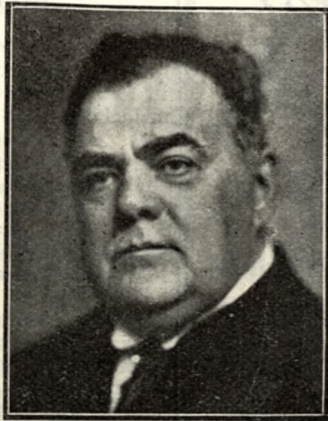

Ferrin

Bästa Järnmedel,

utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

Axel Engdahl död.

Med Axel Engdahl, som helt plötsligt avlidit i Göteborg av ett slaganfall, bortgick en av våra mest populära humorister. I revyer, visor, artiklar och kåserier glittrade hans gemytliga humor. Framför allt var han gode och glade göteborgaren. Hans årliga revyer på Göteborgs "Folka" voro lika årliga succéer.

Som människa var Axel Engdahl god och vänsäll som få. När han på senare år kommit i god ekonomisk ställning, delade han med rörande glädje med sig åt de fattiga och betryckta i samhället, och han var en barnens vän, som älskade de små.

IDUNS FÖLJETONG.

(Forts. fr. sid. 91.)

Höll sitt ansikte så nära hans, att det nästan såg ut, som om hon räckt honom sina purpuröda läppar. Han såg på Lucia, på hennes vita hals; den tunga luften i rummet med sina mäktiga dofter av kött och frukt steg honom åt huvudet, och han greps plötsligt av ett vanvettigt begär att ge henne en kyss, blott en enda kyss på munnen. Då och då böjde han sig fram för att göra det; han tänkte, att de andra skulle tro honom vara drucken, och en drucken förlåter man ju allt. Han lutade sig fram, men rätade åter upp sig, skrämnd av sin hustrus bleka, lugna ansikte och av Albertos magra fågelprofil. Ett ögonblick förstod Lucia honom och blev vit som vax. Hon såg, att han betraktade hennes läppar, och hon gömde dem med handen. Men vad hjälpte det? Han såg dem ändå, halvöppna, fuktiga, med den doft av friskt blod, som hade berusat honom i engelska parken. Han ville suga dem, om också blott för en kort sekund. Och med stirrande blick, rynkade ögonbryn och handen knuten under duken kämpade han emot denna frestelse, medan de andra fortforo att prata om Napoli och den annalkande vintersäsongens nöjen.

De gingo ut i salongen för att dricka kaffe. Han försökte locka Lucia med sig bakom pianot för att kunna ge henne en kyss: en galenskap, ty pianot var alldeles för lågt. Ljusen tändes, Caterina slog sig ner vid pianot och spelade sina vanliga saker: ett rêverie av Schubert, fjärde aktens förspel ur Traviata och marschen ur Athens ruiner; ett populärt stycke av Beethoven; de voro visserligen icke svåra, men hon spelade dem med en viss smak. Lucia halvlåg i gungstolen med bakåtlutat huvud och de små fötterna gömda i släpets verk. Alberto satt mitt emot henne och bladdrade i ett planschverk, som behandlade det fransk-tyska kriget, han upptäckte, att Moltke ej var lik Crispi och att alla preussare voro lika varandra.

Andrea strövade av och an i rummet, gick då och då fram till pianot och sade några ord till Caterina, bad henne byta om stycke eller spela långsammare. Men han följdes av Lucias läppar, som han såg överallt. Han gick ut på balkongen för att svalka sin brännheta panna; han hoppades, att kvällens fuktiga luft skulle stilla hans feber.

(Forts.)

NY SÄNDNING RADIUMSPETSAR

STÖRSTA URVALET

J. F. HOLTZ

H. M.
DROTTNINGENS

HOF-
LEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTORG 5 - STOCKHOLM

Doppvärmare
N:o 1043,
blankförnickl.,
300 watt. Upp-
värmare ett glas
vatten på 1 à 2
minuter.
Pris 10:—
Ett års garanti.
Fås i alla väl-
sorterade elek-
triska samt järn-
bosättningsaffärer, även
— mot postförskott,
frakt- och emballage-
fritt — direkt från

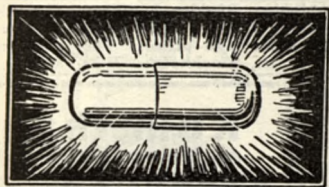
**Jägers Elektriska
Aktiebolag,
Eskilstuna.**

Angiv önskad spänning (volt). Åter-
tagas inom 8 dagar efter mottagandet,
om ej till belåtenhet.

1 kg. socker En krona.

Druvsocker är lika sött som betsocker. Druvsocker är lika närande som betsocker. Druvsocker är lika rent som betsocker. Druvsocker kostade förut dubbelt så mycket som betsocker. Druvsocker kostar nu hälften mot betsocker. Använd därför alltid druvsocker till all matlagning, syltning och bakning. Därast icke druvsocker finnes å platsen, insänd Kr. 5:— till oss och Ni erhåller franco 4½ kg. druvsocker i en prydlig bleckburk.

Aktiebolaget Ernst Olsson
Kungsgatan 3 - Stockholm 2

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmod och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från undertecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—

Stor „ (10 „ „ „) kr. 38.50.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.,
— Göteborg. —

Rapid-Borax

Tillv.: A.-B. Oxygenol

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad

endast

Konfekt

5 kr.

Marmelad

per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

Inga bakterier kunna överföras genom bananer.

Den enda verkligt hygieniska frukten i sjukdomstider.

Skalet bildar ett hermetiskt skydd för fruktköttet.

Läkarna varna i dessa dagar för oskalad frukt, såsom bakterieförande i vissa fall. På äpplen, päron och till och med apelsiner biter man ibland i skalet utan att betänka att kanske hundratals smutsiga fingrar vidrört det. På en banan bildar det tjocka skalet ett hermetiskt skydd, som fullständigt isolerar från bakterier. Det faller heller ingen in att äta skalet på en banan, utan endast fruktköttet, som alltid ligger rent och oskärat inom dess väggar.
Ur denna, liksom ur närings- och digestionssynpunkter, är därför bananen vår mest hygieniska frukt.

JAMAICA BANANER FRUKT OCH MAT. MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

DÅLIG HY

har ej den som sköter sin hud rationellt med en god hudcrème. För att en crème verkligen skall göra nytta, måste den innehålla just sådana ingredienser som giver näring åt huden och återskänker densamma smidighet och mjukhet. En crème som bättre än Hylins Ninon Crème motsvarar de fordringar man måste ställa på en god hudcrème

HAR INGEN

hittills kunnat framställa. Ninon Crème innehåller, förutom läkande och balsamiska oljor och essenser, även havreextrakt, som utövar en underbart förnyande och upplivande inverkan på undernärdd och slapp hy. Varje dam som önskar återgiva huden dess ungdomliga smidighet och förhindra uppkomsten av rynkor, bör dagligen massera huden med Ninon Crème. Denna absorberas fullständigt av huden och efterlämnar — i motsats till de flesta andra crèmes — ingen fettglans. Ninon Crème tillverkas av Hylin & C:os F.-A.-B., Stockholm, och säljes överallt till kr. 1:— pr stor tub. Kom ihåg att vacker, mjuk och ungdomlig hy får den

som använder
NINON CRÈME

Av SANGALLA the

rekommendera vi
våra kända märken

“PEKOE SOUCHONG”
“IMPERIAL”
“ORDINARY”

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Har du något
som du är rädd om,
så tvätta det med

LUX
(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)

Reumatism

Pr sats kr. 5:— franco från **Varulagret WASA,**
Kemikalieavd. Stockholm 2.

Begär

“PELLERIN”

så får Ni det bästa!

Växtmargarin:

“Extra Växt”

Gräddmargarin:

“Högsta märket”

Detta märke på varje
förpackning — en bor-
gen för högsta kvalitet

Se till att
Ni får

Kalmar Vapen,

Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångkvarns A.-B.

**IDUNS HEMKONSULENTS
BREVLADE.**

Prenumerant, som har en del önskemål vis à vis en del husliga ting och upplysningar, skall snart se sina önsknings uppfyllda. Vi våga oss nämligen på att lova att i de närmast kommande numren, lämna en serie grundliga utredningar i de av Eder önskade ämnena.

Husmoders begäran om franska bröd m. m. skall inflyta i ett av nästkommande nummer.

Anna Lisa. "Trollkaka" ha vi tyvärr aldrig hört talas om, men däremot väl om "trollmos"; detta senare kan tyvärr ej skäras med kniv och användas till kaffe eller te. Giv klarare upplysningar så kanske vi kunna hjälpa Er!

Två systrar, Fru N. N., Greta, Arbetsam och villig m. fl. Edra frågor kunna ej införas i frågoavdelningen; de tillhöra absolut annonsavdelningen och då under avdelningen "Platssökande".

Intersserad husmor kan vara viss om att avdelningen i fråga ej alls skall minskas, tvärtom så skall den i stället så småningom bli ännu fulligare.

Vetgirig. Vi kunna tyvärr ej taga in Edra båda frågor enär de skulle ensamt fylla mer än en hel av frågospalterna. För övrigt torde nog ingen heller kunna besvara dem! Den bok Ni funderar över heter "Ögondiagnosen" och har till förf. en "naturläkare" vid namn Liljequist.

Oförstådd. Se första delen av svaret här ovan till vetgirig.

No name skall vända sig direkt till rederikontoret för besagda ångare och ej taga några krokvägar genom oss. På förhand kunna vi dock upplysa Er om, att någon liten kunskap i engelska språket är nödvändig. Rederiets kontor är i samma stad, varifrån Ert brev är poststämplat!

Fabrikant. Ja visst! Alla avprovningar ske gratis i Iduns provkök.

En säker inkomst

A.-B. HEMMASKINER
Kungsgatan 7, Stockholm. Avd. 7.

Svält ej
näringssalt. Erhålles på bleckburkar hos Frö., Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

**MAZETTIS
VANILJ-CHOKOLAD**

i olika kvaliteter

№ 4 № 3 № 2 № 1

Kraftiga, rena, lagom sockrade Kokchokolader

"PARISIENNES"

Synnerligen närande och hälsosam Chokolad
passande till såväl att äta som att koka

FYRTORNETS

APTITBITAR, VINGASILL

GOURMANDSILL

FINASTE RÅVAROR. — BÄSTA KVALITET.

**I KÖKET
OCH
PÅ MATBORDET
ÄR**

Arboga

**ALFA-KÖ
HUSMÖDRARNAS**

A OCH O

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anväta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad spiceriaffär.

OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Förstör ej Eder hy Med beundran

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och oren hy. Velvet Complexion (sammetshy) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfymeri R. Barlach, Stockholm C.

följes alltid ett vackert ansikte, och vid ständigt bruk av **Yvy-tvålen** bevaras skönheten till sena åldern.

Yvy-tvålen säjes i varje affär landet runt.

**Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.**

På resa med småbarn

är det moderns ständiga bekymmer: Varifrån skaffa mjölk? En praktisk, enkel utväg är att ha en burk Nestlés barnmjölk till hands. Barnmjölet är mycket lätt att tillreda, enär endast varmt vatten behöver tillsättas. Då ej någon svårighet är förbunden med tillagningen, kan man således med lätthet ge barnet samma föda på resor, som när man är hemma. Barnmjölet håller sig friskt mycket länge och vällar inga svårigheter vid matsmältningen.

Sagroidpiller. **Dr SÖMMERS**
Menthymol-Snuvinhalator

Det erkänt goda, säkert och utan olägenhet verkande avföringsmedlet äkta Sagroidpiller finns nu åter att få på apoteken.

i fickformat finns nu åter att få på apotek och i kemikalieaffärer. Verksam, praktisk, billig.

**VICTORIAS
LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE**

VIKTORIA

HYGIENISK SALONG
Drottninggatan 47, 1 tr., STOCKHOLM

Innehavare: CELIA GÖRANSON
utexam. från Millius, New York

Manicure
Ansiktsbehandling
Hårbehandling

Beställningar emottagas per telefon
Riks 132 46

Varje Kväll

innan man lägger sig bör
man ingnida såväl händer
som ansikte med Syster
Ellas Salva så även varje
morgon efter tvättningen.

Vid en tids behandling med Syster
Ellas Salva kan man vara säker
på att få en fulländad vacker,
vit och fin hy.

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-
Parfym-, Färg- och välsorterade Spe-
cerihandlare.

Pris pr burk kr. 2.-

A.-B. PARFUMERIE LOUISE, Stockholm.

Vägglöss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej
cyanalium). Ej risk eller obehag för
grannar. Skadar ej tyg eller möbler.
Spec.: Kackerlackor, Mal och Vagglöss.
Nordiska Desinfektions Anstalt.
Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13.

SKANSKA NATIONALDRÄKTER
f. damer och barn i korrekta häre-
modeller o. handvävda tyger. För-
kläden, livstycken, klutar, kjoltyger, i
lager och beställn. Fotografi, beskrivn.,
prov och pris på begäran. Mått upp-
gives, provning obehövl. Ingrid
Andersson, Baltzargatan 27,
Malmö. Tel. 3942.

Förnämsta annonsorganet

för de centralare delarna av Skåne är

MELLERSTA SKÅNE,

som är det enda verkliga ortsgorganet för dessa trakter.
Huvudredaktioner i Hörby och Eslöv, lokalredaktioner i Höör,
Tollarp, Löberöd, Vollsjo m. fl. större stationsområden.

Vill Ni med Eder annons träffa den stora och köpstarka
publiken, så annonsera i Mellersta Skåne. Uppmärksamhet
politiskt organ.

IDUNS TECKNINGSTÄVLAN.

Här ovan ses ett till hälften
tecknat kvinnohuvud. Fullborda
teckningen med blyerts så konst-
närligt som möjligt och insänd
resultatet till Iduns Teckningstäv-
lan, Iduns Redaktion, Stockholm
före den 5 februari. De tre bäst
utförda teckningarna belönas med
var sin femma i pris.

LÖSNING

AV TIDSFÖRDRIV I N:R 52.
Stavelsegata: Fredrik; Kvistig
fråga: 7 barn; Gåta: Borgå; Cha-
rad: Sotare; Rebus: Sjudande
vatten.
De tre först antråffade rätta
lösningarna hade insänts av fru
Helena Kjellberg, Stockholm; fru
Eva Timm, Skultuna och fröken
Anna Svensson, Borås, vilka allt-
så erhålla vardera 5 kr. i pris.

VARFÖR ÄR NI SJUK

Nytt bevis för den homeo-
patiska behandlingen.

En patient skriver:
WESTLUNDS HOMEOPATISKA
INSTITUT,
Stockholm.

Hjärtligt tack för den välsignade
medicinen, som jag erhållit från Eder.
På 10 år har jag ej känt mig så frisk
och arbetsduglig som nu under sista
tiden, tack vare den homeopatiska me-
dicinen. Läkare förklarade mig obot-
lig på grund av svårartad bronchial-
astma, i förening med äggvita. Detta
allt har nu försvunnit genom använ-
dande av homeopatisk medicin.

Mätte alla sjuka människor få ögo-
nen öppna för denna underbara medi-
cin och önskar jag Eder en välsignad
framgång i Eder verksamhet att hjälpa
sjuka och lidande människor.

Med tacksamhet och högaktning

Fru AUGUSTA BERG,
Karlbergsvägen 55, 1 tr.
Stockholm den 5/1 22.

Riktigheten av vidstående skrivelse in-
tygas:

S. Agri.
M. Person.
H. Pettersson.
F. Calsson.
H. Frisell.

OBS! Avd. för: Massage, sjuk-
gymnastik, elektrisk hetluft, elek-
trovibrationer, galv. elektricitet
samt ultravioletta strålar.

Alla kroniska sjukdomar be-
handlas med stor framgång.

Ring, skriv eller gör oss ett
besök. Fråglista för sjukdomsbe-
skrivning sändes på begäran för
patienter som ej kunna besöka
oss. Vänd Eder med förtroende
till

VESTLUNDS Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Hom. läkare.

Vardagar 10—2.

Aftonmottagningar Tisdag o. Fredag
6—7 e. m.

R. T. 121 25. A. T. 237 36.

Kl. V. Kyrkog. 5, 3 tr., hiss.

STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER

ELEMENTARBILDAD FLICKA.
helst något undervisningsvan, erhåller
plats i tjänstemannafamilj för att un-
der vårterminen lämna läxhjälp åt två
barn och biträda med skrivgöromål.
Svar med löneanspråk samt avskrift
av betyg och eventuella rekommenda-
tioner till "Tjänsteman", Oskarshamn
p. r.

Undervisningsvan lärarinna,
helst musikalisk, erhåller d. 1:ste eller
15 febr. plats i enkelt lantbrukarehem i
södra Skåne, för att läsa med en 10-
årig flicka i elementarskolans första
kurs. Svar med betyg, ref., lönepret.
samt foto till Näsbyhill, Skivarps Soc-
kerbruk.

Lärarinna

önskas, att läsa med en flicka, 5 kl.
kurs vårtermin, omkring den 15 jan.
Foto och betyg torde sändas pr omg.
till "W.", Wäderstad.

Bättre, barnkär flicka

erh. plats att vara frun behjälplig med
förek. göromål, däribland tillsyn och
skötsel av 3 barn i ålder 2½, 4 och 8
år. Jungfru finnes. Svar med löne-
pret. och fotogr. till Bokh. Alfred
Westerlin, Enköping.

KIKHOSTA "SODERSIN"

Botar sjukdomen på högst 10 dagar och kräkningarna upphöra genast.
Intet månadslångt nattvak mer. — Dr J. Carlson, Krödsherred, skr-
ver: "Använder "Sodersin" i stor utsträckning och med utmärkt re-
sultat. Ett tacksamt exempel kan nämnas: Godsägaren Ellef Ringnes
jr., som har 3 barn, vilka äro behandlade med läkemedlet, har an-
modat mig om att för sin räkning utdela 100 flaskor till obemedlade."
(s) J. Carlson, distriktsläkare."

"Sodersin", känt sedan 20 år i de latinska länderna, infördes i fjol i
Skandinavien och uppnådde på några månader en försäljning av c:a
10,000 flaskor. Begär "Sodersin" på Edert apotek.

Flicka

önskar plats att sköta hushållet för en
eller två herrar. Svar till "30 år",
Iduns exp. f. v. b.

Som elev

önskar 20-årig bildad flicka komma ut
till herrgård eller gods för att lära
trädgårdsskötsel. Är även villig att
deltaga i inomhus förekommande göromål.
Har genomgått slöjd- och hus-
hållsskola och är även något kunnig i
kontorsgöromål. Svar till "Trädgårds-
elev", Iduns exp. f. v. b.

Bildad tyska

(prästdotter 25 år), önskar plats som
barnfröken i gott hem omkring den 1
mars. Västas i Sverige ½ år. Barnkär,
arbeta, glad och villig samt musika-
lisk. Löneanspråk: 40 kr. i mån. Familje-
medlem. Svar till "Pärligt hjalp",
p. r. Hälsingborg.

Realskolebildad flicka

med undervisningsvana önskar plats
som guvernant. Fina betyg. Svar till
"18 år", Iduns exp., f. v. b.

Bildad tyska,

23 år, musik., som har tagit lärarin-
neexamen, tal. engelska och franska,
söker plats i familj. Har varit 4
månader i Sverige. Svar till "Huslig
och undervisningsvan", Varberg, Box 9.

Bättre flicka

(27 år) önskar komma till egendom
eller prästgård för att under husmoders
ledning förkovra sig i alla i ett hem
förekommande göromål. Genomgått
hushållsskola. Fritt vivre. Svar till
"Arbete och trevnad" Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka

i 20-årsåldern önskar plats, helst i hem
på landet, att som husmoders hjälp
utföra förekommande sysslor. Kunnig i
matlagning, bakning och sömnad etc.
Tillträde nu eller senare. Referenser
lämnas gärna. Tacksam för svar med
erforderliga upplysningar under signa-
tur "S. B. pretentioner", Iduns exp.,
f. v. b.

Som guvernant

önskar ung flicka plats. Villig att
hjälpa till i hushållet. Något kunnig
i matlagning och sömnad. Betyg fin-
nes från genomgången 1-årig handels-
skolekurs jämte tjänstgöringsbetyg från
ett års tjänstgöring vid småskola och
mindre folkskola. Svar märkt "E. B.
21 år", Iduns exp. f. v. b.

Ung, bättre flicka

önskar plats i bättre familj att gå trun-
tillhanda. Är även kunnig i skrivgö-
romål om så önskas. På lön fastes mind-
re avseende de första två månaderna
men önskar ett gott och vänligt bemö-
tande som familjemedlem. Svar önskas
före 1 Febr., "Norrländska", Domsjö-
verken.

Ex. Deutsche Kinderpflegerin

(Lette—Haus—Berlin) schwedisch spre-
chend sucht Stellung zu sofort. Zeug-
nisse und Referenzen stehen zur Ver-
fügung. Antwort an E. Larsson, Box
316, Kristinehamn.

Kvinnlig sjukgymnast

söker plats i familj att ge massage, är
även villig deltaga i lättare göromål.
kunnig i linaömnad samt musikalisk.
Svar märkt: "20 år, R. F." Iduns exp.

Ung, förlovad flicka

önskar komma i präst- eller herrgård
under ett par månaders tid för att del-
taga i husliga göromål. Helst mot fritt
vivre. Svar snarast under adr. "Sjuk-
sköterska", Hid.

Som husmoders hjälp

önskas plats på lantgård. Kunnig i en-
kel matlagning, bakning samt handar-
bete. Helst familjemedlem. Svar till
"23 år", Iduns exp., f. v. b.

18-årig flicka,

som i somras genomgått 5½ mån.
lanthushållsskola söker nu plats att
under god husmoders ledning prakti-
sera i matlagning och för övrigt del-
taga i alla hushållsgöromål. Familje-
medlem. Någon lön önskas. Svar till
"Intresserad", p. r. Forserum.

Vi bedja att få fästa uppmärk-
samheten på att

Nya Dagligt Allehanda

väsentligt sänker sitt prenume-
rationspris, och jämväl lösum-
merpris och annonspris för år
1922.

Stora upplagan

pris sänkes från 50 till 40 kr.,
post- och hembäringsavgifter in-
beräknade. Lösummerpriset från
20 öre till 15 öre.

Nationalupplagan,

endast för postprenumeranter,
sänkes i pris från 20 kr. till 15
kronor. Om hänsyn tages till tid-
ningens värde, är denna upplaga
av N. D. A. den billigaste tidning
i landet.

Kvällsupplagan,

som är en senare edition av stora
upplagan och sålunda innehåller
de alla färskaste nyheter, säljes
i huvudstaden blott i lösummer,
men kan ute i landet erhållas ge-
nom prenumeration på posten.
Den är för stora delar av riket
Sveriges snabbaste nyhetstidning.
Priset sänkes från 50 kr. till 40
kr. för helt år.

Ni kan icke göra en utgift,
som medför mera valuta och be-
hållning, än prenumerationskost-
naden för N. D. A.

Spädbarnssköterska,

värlek., får plats i Gäfle från 1 april.
Betyg, rek., foto till "Duglig och
snäll", Iduns exp. f. v. b.

Vid F. B.-F:s Lanthushållnings- seminarium å Rimforsa

är slöjdläroinnehållaren till ansökan led-
ig. Undervisningskyldighet i såväl
vävning som enkel linne- och klädsöm
samt handarbete. Tjänstgöring cirka
42 veckor pr år, lön 2500 kr. och fri
bostad. Alderstillsätt o. pension. Plat-
sen sökes hos styrelsen adr. Rimforsa
före den 25. jan. och tillträdes d. 1
mars.

PLATSSÖKANDE

UNG FLICKA kunnig i maskinskr.
o. stenogr. önskar lämpl. plats, helst
privat. I brist därpå lätt. syssels. i
fin fam. Svar till "A. L.", Kungsfors,
Järbo.

SOM HUSHÅLLSELEV önskar bild-
ad, musikalisk flicka (mot fritt vivre)
plats i familj där jungfru finnes. Del-
tagar gärna i pianospelning samt läx-
läsning med barn. Svar emotes tack-
samt till "Skånska 17 år", Iduns exp.

Huslig, pålitlig,

ordentlig flicka önskar plats som husmoders verkliga hjälp. Sykunnig, Gärna familjemedlem. Svar till "Villig", Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka,

som nyligen genomgått hushållskurs önskar plats i bättre familj som husmoders hjälp och sällskap (helst i Stockholm). På lön fästas intet avseende. Svar till "Familjemedlem N. H.", Iduns exp., f. v. b.

Bildad 25-års flicka

söker plats som hjälp och sällskap hos ensam dam, helst på landet. Villig hjälpa till med varjehanda (dock ej grov-göromål). Vid lön fästas föga avseende. Svar till "Familjemedlem i gott hem 22", Iduns exp., f. v. b.

En 21-årig lantflicka

önskar plats den 15 febr. eller 1:sta mars i mellarsta Sverige. Interresserad av matlagning och andra husliga sysslor. Svar emotes tacksamt till "Värmländska 21 år", Iduns exp. f. v. b.

Plats sökes

uti gott hem som husmoders hjälp av 18-årig flicka, som genomgått 6 kl. samt hushålls- och sskola. Tacksamt svar till "Gott hem P.", Dag. Nyh., Stureplan, Stockholm.

INACKORDERINGAR

Inackordering

önskas för ung flicka i 15-årsåldern, helst å landet där tillfälle till undervisning i räkning, skrivning och husliga göromål kan erhållas. Svar till "Box 27" Borås.

En å två damer

erhålla god inackordering hos änkefru i naturskön trakt nära järnvägsstation och ångbåtsbrygga. Svar till "Hem-trevnad", Iduns exp. f. v. b.

Hushållselev.

En 21-årig bildad flicka, som genomgått hushållskurs, önskar omkring den 1:sta Februari inackordering på en större lantgård eller herregård för att erhålla vidare utbildning i matlagning, slakt och konservering. Svar under adress "Februari" torde insändas till Iduns exp. f. v. b.

DIVERSE

Adoptivföräldrar.

Vem vill av verklig kärlek taga ett nyfött barn av fattiga, men bildade föräldrar och för all framtid giva det ett gott och kärleksfullt hem. Svar under adress "Febr. 1922", Iduns exp.

Studentska

önskar bekantskap med ung flicka, som i vår ämnar sig till England eller Tyskland för språkstudier. Svar till "Res-sällskap", Lerum, p. r.

Babyutstyslar.

Vältydda och bra modeller av bästa tillbehör Kr. 10:50
Lakan och örngott " 8:—
Dopklädning och mössa ... " 10:50
ärmantel " 4:50
Mönster medföljer varje kartong.
Röda Korsets modeller å Baby utstyslar äro utarbetade i min ateljé.
Dagmar Jacobsons Vitvaru- och Linnesömnadsaffär, Borås.
Rt 1406.

Damer, hallå!

10 st. moderna handarbetsmönster i stilfulla nyheter sända vi mot postförskott av kr. 3.40 om 1 kr. medsändas ordern i frimärken. Rekv. i tid.
A. Carlson, Atelier Svea, Falun.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Saltmätargatan 5 (hörnet av Tegnérgatan). Rt. 825 11. Mottagn. 10—12; 2—4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt sokersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

O. WISTRAND & C:o,
Stadsgården 14—16, Stockholm 4.

Särdeles sympatisk, berest och bildad man,

praktiserande i fint yrke samt inneha-vare av lönande affär i Sthlm, önskar stifta bekantskap med en rar och snäll flicka i ålder 25—32 år, för event. äktenskap. På ett gott och jämnt lönne sättets stort värde. Förmögenhet önskvärd för utvidgande av affären. Svar med foto emotes under sign. "Ett lyckligt Hem", Annonstryn Hugo Krantz, Drottninggatan 6, Stockholm f. v. b.

Fräkencreme

ICA Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Ungdomlig charme,

persikolen, mjuk och smidig hy ger Majorskan Edmanns Idealcreme. Pris 2:— kr. per burk. Fås i Parfymaffärer. I parti A/B Parfumeri Barlach, Stockholm C.

Huru bli av med huvudvärken?

Smärt- och feberstillande medel åstadkomma ofta hjärtsvaghet, hjärtklappning, susning för öronen och svettningar. Dr. Stohrs Kephaldoltabletter äro absolut fria från sådana verkningar på hjärta och andra organ samt hava snabb verkan utan efterverkningar. Kephaldoltabletter äro med bästa resultat också i elakartade fall sedan åratals användning hos de främsta kliniker och läkare samt rekommenderas till det bästa. Finnas å alla apotek.

Praktiska,

hygieniska, impregnerade dam underkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. mi nut billigast från

Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Korpulens Fetma

överninnas genom
Dr Hoffbauers lagl. skyddade
AVMAGRINGSTABLETTER
Fullständigt ofarligt och verksamaste medel utan diettväng. Intet avföringsmedel. Pris fullst. kur. kr. 23:— franco. Utörliga broschyrer gratis.
Elefanten Apotheke, Berlin A 47, Leipzigerstr. 74, vid Dönhofsplatz.
Depot: Apoteket Storken, Storgatan 28 — Stockholm.

S:ta Birgittas svavelpomada

innehåller svavel i löslig form, s'ärker härväxten. förhindrar mjällbildning.
Parfumeri S:ta Birgitta, Stockholm.

Strengnäs Husmodersskola.

17:de arbetsåret. Husmoderskurs 25 jan.—25 maj. Grundlig undervisning. Gott hemliv. 2 elevplatser lediga. Prospekt mot porto genom Fru M. BRAUNE, Strengnäs

Nobynäs Hushållsskola.

Vårkurs från den 20 jan.—20 maj 1922.
Bildade flickor mottagas å Nybonäs Herrgård, bel. å Smäländska höglandet i vacker trakt, 7 min. gångväg från Stjärneborgs håll-plats, linjen Stockholm—Malmö.
Grundlig undervisning i hushåll och i slöjd meddelas av skickliga exam. lärarinnor. Gott hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan, Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rt.: Munkakvarn 4.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301.
För behandling av stödj- och förelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

Dr A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80.
Framstående lärarekrafter.
Individuell undervisning.
Begränsat elevantal.
Begär prospekt och årsredogörelse.
Inspektör Föreståndare
Otto Nordenskjöld. Erik Börner
Professor. Direktör.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Förbered. tonbildningslekt.

i sång medel. i kurser m. flera elev. 2 g: r i veck. o. 2 mån. p. kurs.

G. von Sydows Sång- och Musikinstitut
Davidbagareg. 1, Sthlm. R. T. 9433

Den Suhrske Husmoderskole

Köpenhamn.
Pensionsskolan; börjar nya kurser i mars och september.
Program sändes.

Flickpensionen å Villa Vettra,

Ny hushållskurs 1 Febr.—1 Maj. Undervisning i språk, handarbete och vävnad. Skickliga examinerade lärarinnor. Glatt, angenämt hemliv. God omvårdnad. Nutida bekvämligheter. Tillfälle till sport. Moderata priser. Begär prospekt. Riks Sundbo Hammar 10. Fru Elvira Giöbel, Hammar, Askersund.

Birgittas Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot sträv och narig hy
Bästa ansiktsmassagecreme.
Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden.
Tillverkas av saften av friska citroner.
Parfumeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

Den amerikanska kvinnan

är känd för sin persikolena sköna hy. Hennes hemliga medhjälpare i striden mot rynkig, slapp och oren hy är det nya oöverträffade skönhetsmedlet Velvet Complexion som är en mjölkliknande vätska sammansatt av äkta mandel.

Följ noga bruksanvisningen. Försäljes hos alla Parfymaffärer samt av importören AB PARFYMERI BARLACH, Stockholm C.
Pris pr flaska 5.— och 8.— kronor.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvatnet mot grått hår som förhindrar äravfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid fört i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:— kr + porto.

S:ta Birgittaskolan

Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Rikstel. 141 08.

Allm. tel. 51 90.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt praktiskt handarbete.

Undervisning i klädsöm, llnnesöm, barnkläder, all slags konstbroderi i spetsar, monteringar etc. Anmälningar mottagas dagligen 10—5.
Elever mottagas 1 och 15 varje månad. Aftonkursen 2 gånger i veckan. Lägra avgifter.

EMMY KYLANDER.

Elsa Philips Husmoderskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. I A),

börjar sin 28:de kurs för bildade unga flickor den 30 jan. 1922. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött, korvberedning o. d.; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållens ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi.
Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran.
Sthlms tel. Ö. 13 10.
ELSA PHILIP, Stockholm.

E. Hults Flickpension, Djursholm,

emottager elever den 1:sta Februari på 4 månader. I Husmoderskursen ingår Matlagning, Kläd- och Llnnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd och Målning. Föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria med besök i Stockholms museer under sakkunnig ledning, samt Engelska, Tyska och Franska språken. Obs! Nedsatta avgifter! Begär prospekt.
Adress Villa Hult, Djursholm. Riks. 478.

Vid Bergsbrunna-skolan

börja vårkurserna i hushåll och slöjd m. m. omkr. den 20 jan.

Grundlig undervisning! Trevligt hemliv!

Postadress: Bergsbrunna. Riks. n:r 10.

Fjortonde praktiska hushållskursen

å Lyckebo, Sjömarken, (Göteborg—Borås järnväg.)
börjar 1 febr. och pågår tre mån. Undervisning i matlagning, bakning, konservering, vävnad, linne och klädsömnad. Frisk hälsosam trakt. Glatt och trevligt hemliv. Inackordering 150 kr. pr mån. Förfrågningar ställas till Lyckebo, Sjömarken.

TRÄDGÅRDSKURS

för kvinnliga elever vid Torshäll, Leksand 1 apr.—31 okt. — 15:de kursen. Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prosp. och vidare upplysningar på begäran.
LILLIE LANDGREN. MÄRTA PHILIP.

Örebro Fröbel-Seminarium.

Utbildning för barnträdgårdar, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. anstalter. Några nya elever mottagas till vårterminen, som börjar 1 Februari. Prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan Maria Kjellmark.
Rikstelefon 1920.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Gevele: Gefle-Posten.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand: Härnösands-Posten.
- Höganäs: Höganäs Tidning.
- Hörby: Hörby Dagblad.
- Jönköping: Smäländs Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Linköping: Östgöten.
- Ludvika: Ludvika Tidning.
- Luleå: Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil: Lysekils-Posten.
- Malmö: Skånska Aftonbladet.
- Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
- Mora: Mora Tidning.
- Norrköping: Norrköpings Tidningar.
- Nyköping: Södermanlands Nyheter.
- Nässjö: Nässjö-Tidningen.
- Skövde: Skaraborgs Läns Annonblad
- Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
- Säter: Sätters Tidning.
- Söderhamn: Söderhamns Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalle: Bohusläningen.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Upsala: Tidningen Upsala.
- Visby: Gotläningen.
- Västervik: Västerviks-Tidningen.
- Växjö: Nya Växjöbladet.
- Örebro: Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten
- Östersund: Jämtlands-Posten.

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder

vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar

Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer

Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn

DEN BÄSTA DRYCKEN ÄR
CLOETTAS
GULD-CACAO
— FÖRNÄMSTA SVENSKA FABRIKAT —

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembyggsstrand.
En tröst, att **PIX** man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Köp Svenska Havregryn!

Marknaden översvämmas åter med utländska havregryn, som redan genom sin ålder äro mindervärdiga. Allmänheten uppmanas därför att vid inköp av **havregryn** i lös vikt alltid begära svenska *färska* havregryn som i *kvalité* äro *avgjort bättre*, men likafullt *icke* dyrare än utländska gryn.

Köp Svenska Havregryn!